

Jaar **2008**
Afdeling **2**
Vergaderdatum **29 oktober 2008**
Publicatiedatum **14 november 2008**

Avondzitting op woensdag 29 oktober 2008

Voorzitter: mr. M.J. Cohen, *burgemeester*, alsmede het raadslid de heer Nederveen, *plaatsvervangend voorzitter*.

Raadsgriffier: mevr. mr. M. Pe.

Verslaglegging: Notuleerservice Nederland.

Voorzitter: de heer Nederveen

De **VOORZITTER** heropent om 19.35 uur de des middags geschorste vergadering.

Aan de orde is de voorzetting van de behandeling van punt **6**.

6

Voordracht van het college van burgemeester en wethouders van 11 september 2008 tot vaststelling van de begroting voor 2009 (Gemeenteblad afd. 1, nr. 500).

Bij dit agendapunt wordt raadsadres nr. 47 betrokken.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan wethouder Asscher.

Wethouder **ASSCHER**: Ik dank de leden van de raad voor de financiële beschouwingen en ook voor de complimenten die aan onze medewerkers zijn uitgesproken die ik van harte onderschrijf. Ik denk dat in dit verband een bijzonder woord mag uitgaan naar onze treasury-afdeling die zo verstandig is geweest om een voorzichtige koers te varen zodat we niet naar IJsland hoeven om daar ons geld terug te halen. Dat heb je met goede mensen. Het college vindt dat de raad een interessant en belangrijk debat over de begroting heeft gevoerd tegen de achtergrond van datgene wat er allemaal in de wereld gebeurt. Er zijn verschillende kwalificaties voor onze begroting gebruikt. Gelukkig heb ik het woord 'degelijk' een aantal keren gehoord en zelfs het woord 'prudent' uit de mond van mevrouw Ornstein. Voor het VVD kan het natuurlijk altijd nog pruderter, maar ik wil er toch nog even op wijzen dat het een verre van passieve begroting is. Ik kijk hierbij ook even in de richting van mevrouw Hoogerwerf. Er wordt fors geïnvesteerd, zij het minder dan wij graag hadden gezien als we geen tegenvallers hadden gehad. Er wordt flink geïnvesteerd, er wordt flink ingezet op het voortzetten van de economische groei. Dat de thema's die wij belangrijk vinden voor u niet verrassend

zijn, zou voor u een geruststelling moeten betekenen. Als wij ieder jaar totaal ander thema's zouden presenteren, dan zou er denk ik een serieus probleem zijn.

U hebt het nodige gezegd over de kredietcrisis. Ook tijdens de algemene beschouwingen hebben we daarover even van gedachten gewisseld. Die crisis voltrekt zich natuurlijk nog iedere dag. Wij zijn het van harte met u eens dat dit het een en ander betekent voor de economie van het land en dus ook voor de economie van de stad. Daarom hebben we u ook toegezegd om in november 2008 met een notitie te komen waarin we, met de kennis van dit moment, beschrijven wat de gevolgen van die crisis zijn voor onze begroting. Overigens, mevrouw Ornstein en anderen, zal ik de komende week daarover alvast een brief schrijven, specifiek naar aanleiding van wat er al met de heer Ossel besproken is in de Commissie voor Financiën, Economische Zaken, Onderwijs, Jeugdzaken en Grotestedenbeleid. We hebben goed naar de raad geluisterd en in de notitie zullen we dan ook ingaan op een aantal elementen dat terecht hier is aangestipt. Wat betekent het voor onze begroting? Wat betekent het voor onze ruimte? Maar ook: wat betekent het voor de werkgelegenheid? Wat betekent het voor de vastgoedsector en de woningbouw? De heer Van Poelgeest zal daar zo ook nog iets over zeggen. Wat betekent het voor armoedebestrijding en tweedeling? En wat betekent het voor specifieke onderdelen van onze economie? U kunt daarbij zowel denken aan de financiële sector zelf die natuurlijk direct wordt geraakt, als aan het midden- en kleinbedrijf waar inderdaad het probleem van herfinanciering heel actueel kan worden. Als ik het goed heb gezien, zijn dat allemaal onderwerpen die de raad heeft genoemd en die in verschillende bijdragen terugkwamen en die we ook terugzien in de motie van de heren Mulder en Van der Meer of Mulder c.s., hoe u het ook hebben wilt. We gaan vanzelfsprekend op alle moties een preadvies voorbereiden.

Ik denk dat het belangrijk is om even in te gaan op de vraag van de heer Van Drooge over een aantal verslagen in de pers over de manier waarop wij hiermee omgaan. Wij zijn niet van plan om lukraak allerlei leningen te gaan verstrekken. Onze treasurer heeft ons gewaarschuwd voor het feit dat misschien meer mensen een beroep op garantstelling door de gemeente zullen doen omdat financiering door banken moeilijker wordt. De manier waarop we daarmee omgaan, is typisch een onderwerp van het gesprek dat we aan de hand van de notitie in november 2008 met elkaar zullen moeten voeren. Overigens denk ik dat het van belang is om in een dergelijke crisis niet opeens de hele begroting om te gooien. De begroting hield al rekening met een afkoelende conjunctuur. U ziet dat ook op pagina 17 en verder. Er is daar al sprake van onrust op de financiële markten. Die is sterker geworden, maar de begroting houdt er al rekening mee. Het is wel zo dat we, aan de hand van de onderwerpen die we net met elkaar bespraken, zullen moeten bekijken of er iets extra's nodig is. Moeten we beleidsmatig de bakens verzetten? Kunnen we nog meer doen om de gevolgen van de crisis te dempen binnen het bestaande beleid en binnen deze begroting? Vanzelfsprekend kunnen we dan bij de slotbeschouwing in december 2008 besluiten om middelen te herschikken als daar aanleiding toe is. Ik denk dat het van belang is, ook in het kader van het vertrouwen in de overheid dat terecht door velen van u is genoemd, om onze lijn vast te houden en aan te geven dat we doorgaan met de investeringen die we belangrijk vinden. Over het algemeen heb ik daar ook positieve reacties op geproefd. Ik zeg niet: uitsluitend positief, maar: over het algemeen proefde ik toch instemming met de belangrijkste prioriteiten die wij zien.

Het is dus niet zo, mijnheer Van Drooge, dat wij ervan uitgaan dat leningen niet meer worden terugbetaald aan de gemeente. We moeten er wel rekening mee houden dat sommige partijen waarvoor wij garant staan, bij een flinke economische neergang

meer moeite zullen hebben om hun verantwoordelijkheden na te komen. Ik zal ervoor zorgen dat in onze brief over de gevolgen voor de begroting dit nog eens heel duidelijk wordt beschreven.

Mevrouw Ornstein vraagt waarom de gemeentelijke organisatie niet in staat is om de risico's waarop het weerstandsvermogen en de algemene risicoreserve gebaseerd zijn exact te kwantificeren en waarop de stand van die reserve is gebaseerd. Dat is een heel logische vraag, ware het niet dat we, juist voor de risico's die we wel heel precies en met een hoge mate van waarschijnlijkheid kunnen kwantificeren, verplicht zijn specifieke voorzieningen op te nemen. De algemene reserve is er ook voor restrisico's. Ik ben het met u eens dat we er alles aan moeten doen om zoveel als mogelijk is de risico's te kwantificeren, maar uit de aard van de zaak is de algemene weerstandsreserve niet gebaseerd op een precieze verdeling in risico's die exact zijn toe te schrijven aan een bepaald probleem. Het is wel zo dat alle risico's die we zien in de risicoparagraaf voor u in beeld hebben gebracht.

(Mevrouw **ORNSTEIN**: Ik hoor wat u zegt, wethouder, maar ik vind het wel opmerkelijk dat u zelf de geproduceerde cijfers als onvolledig en onbetrouwbaar kwalificeert. Ik begrijp wel wat u zegt bij wijze van antwoord, maar het sluit niet aan bij het feit dat u dit zelf kwalificeert als onvolledig en onbetrouwbaar.)

Het kan best zijn dat ik mij nog preciezer had kunnen uitdrukken, maar de aard van het weerstandsvermogen is dat je het niet kunt onderverdelen in exact te kwantificeren risico's. Overigens zijn we als onderdeel van de implementatie van de notitie Risicomanagement van uw raad bezig om te studeren op betere manieren om risico's te kwantificeren, ook als we ze niet precies kennen. Dat is uiteindelijk in het belang van de raad. Er is gediscussieerd over de vraag of we meer of juist minder geld op de plank moeten laten liggen. Beide kanten zijn belicht. Het is natuurlijk zaak om voor een gezonde begroting te zorgen. We hebben ook een gezonde begroting aan u voorgelegd. Ook de staat van de gemeentefinanciën is gezond. Dat betekent dat we rekening moeten houden met tegenvallers en dat we reserves moeten opbouwen. Het is echter ook onze verantwoordelijkheid om met het gemeenschapsgeld de investeringen te doen die nu nodig zijn. Daar moeten we vooral niet langer mee wachten dan nodig is. Dat evenwicht proberen wij ieder jaar te vinden. Vorig jaar hebben we inderdaad een andere afweging gemaakt dan dit jaar, maar we bevinden ons ook in een andere situatie.

Het is niet zo dat de ruimte voor de stimulering van de economische structuur is verlaagd. Ik zal in de commissie graag alle cijfers nog eens op een rijtje zetten. We moeten zien te voorkomen dat iedereen met andere cijfers komt. Vanaf 2010 is het wel zo dat we een serieus probleem hebben door het wegvallen van de brede doeluitkering Economie. Dat constateerde u ook. Als dit doorgaat op de manier waarop dat nu lijkt te gebeuren, dan heeft dat wel degelijk consequenties voor datgene wat wij kunnen doen aan economische structuurversterking.

(Mevrouw **ORNSTEIN**: Wat de verschillende cijfers betreft, gaat het er natuurlijk om dat hier sprake is van gewijzigde omstandigheden naar aanleiding van een kredietcrisis en naar aanleiding van een potentiële recessie die erop volgt. Hoe het ook zei met de afrondingen of de cijfers die in de begroting staan, is de wethouder het met ons eens dat we in deze omstandigheden extra in de economie moet investeren?)

Ik ben het met u eens dat we in deze omstandigheden het beleid dat we hebben ingezet en de ruimte die beschikbaar is gesteld op een nieuwe manier moeten beschouwen. Ik zal er een voorbeeld van geven. Eergisteren sprak ik met mijn staf over

de nieuwe uitvoeringstranche van het basisprogramma Economie. U weet dat er ieder jaar een bedrag beschikbaar komt dat we uitgeven. Ik heb afgesproken dat ik wil onderzoeken hoe we met de middelen die we kunnen besteden een extra inzet kunnen plegen op grond van de huidige gebeurtenissen. Ik ben er nog niet onmiddellijk van overtuigd dat er een verandering nodig is. Het is echter mogelijk dat dit wel zo is tussen de prioriteiten die wij u hebben voorgelegd. We kunnen zeggen dat er minder of juist meer aan armoede moet worden besteed. Nee, ik denk dat het zaak is om binnen de middelen die we hebben en de keuzes die we maken ervoor te zorgen dat we zo goed mogelijk inspelen op de crisis. Ik wil echter niet op de notitie vooruitlopen. Het is mogelijk dat we in de middelen zelf verschuivingen aanbrengen. Ik zou er tegen zijn om nu te bezuinigen op de middelen die we voor economische structuurversterking hebben. Daar werd al een aardig debat over gevoerd, maar het zal u niet verbazen dat me dit nu niet verstandig lijkt.

(De heer **VAN DER MEER**: Mijnheer de wethouder, kunt u mij iets specifieker uitleggen wat u bedoelt met uw opmerking dat we binnen het basisprogramma Economie kunnen bekijken of we middelen kunnen inzetten voor de situatie die nu is ontstaan?)

Het was juist bedoeld als concreet voorbeeld. We hebben er een flexibel programma van gemaakt, u en ik. Dat betekent dat we ieder jaar programmatische ruimte hebben om te beslissen of we meer voor startende ondernemers doen of juist meer aan coaching of meer aan veiligheidsmaatregelen. In de huidige omstandigheden zou het midden- en kleinbedrijf het nog wel eens lastig kunnen krijgen. Minister Van der Hoeven heeft al maatregelen aangekondigd en als het aan mij ligt, staan wij vooraan als zij een garantstelling voor het MKB organiseert. Ik vind dat deze tijd ons verplicht om bij beslissingen over de vraag hoe we het programma voor het volgend jaar inrichten alles te doen om de crisis voor Amsterdammers te verzachten. Zo heb ik sommigen van u ook beluisterd. Wat van ons gevraagd wordt, is het versterken van het vertrouwen in de overheid en focus, visie en leiderschap als ik de drietrapsraket goed heb begrepen. Niet opeens afwijken van de lijn die we inzetten, maar wel zo goed als mogelijk als lokale overheid – in de wetenschap dat we niet de wegvallende vraag kunnen vervangen en dat dat geen efficiënte inzet is – datgene doen wat mogelijk is om Amsterdam en de Amsterdammers zo goed mogelijk door zo'n periode te brengen.

(De heer **VAN DER MEER**: Daarmee doelt u ook op garantstelling door de gemeente Amsterdam, dus niet opeens extra gelden ergens in pompen. Daar gaat het mij om.)

Bij de maatregelen die we overwegen, moeten we telkens heel kritisch bekijken of we met de beperkte hoeveelheid lokaal gemeenschapsgeld die we hebben het maximale effect bereiken. Dat is u ook wel toevertrouwd denk ik.

Ik wil nog een opmerking maken over de somberte die zou heersen. Het is natuurlijk buitengewoon heftig wat er gebeurt, de vooruitzichten zijn heel ongunstig, maar bij het aanbieden van de begroting waren wij het er volgens mij over eens dat Amsterdam een vitale en diverse economie heeft. We hebben de afgelopen jaren al flink in de economie geïnvesteerd. De stad heeft zich ook vaker door een economische crisis heen geslagen. Ik denk dat we daar ook toe in staat moeten zijn als we de goede keuzes maken en als we focus blijven houden. Ik zou niet gaan doemdenken over Amsterdam. Ja, het heeft grote gevolgen en zal ons allemaal raken. We weten niet waar het allemaal op uitdraait, maar deze stad, met haar sterke en diverse economie, moet in staat zijn om er op een goede manier doorheen te komen.

(De heer **MULDER**: Wat vindt de wethouder, vooruitlopend daarop, van de dekkingsvoorstellen die de VVD doet? Het armoedegeld verlagen,

geen gezonde lunches voor kinderen op school, het elektronisch kinderdossier niet door laten gaan. Deelt de wethouder de zorgen dat dit structureel problemen van mensen verergert en dat dit niet het antwoord op een kredietcrisis zou moeten zijn?)

(Mevrouw **ORNSTEIN**: Mag ik even vóór de wethouder, want misschien heeft hij de motie nog niet gelezen, even toelichten dat er nu een onjuiste interpretatie wordt gegeven? Daar waar wij over armoedegelden spreken, willen wij deze gelden niet verlagen, maar investeren in werkgelegenheid voor juist die mensen.)

Wij gaan alle moties zorgvuldig preadviseren. Ik wil verderop in mijn betoog wel iets zeggen over de veronderstelde spanning tussen het begrip 'solidariteit' dat de burgemeester aanhaalde bij het aanbieden van de begroting en datgene wat ons nu te doen staat. Ik denk dat we daarover van mening verschillen. Ik ga nu niet heel specifiek op de dekkingen in.

Er is een vraag over 1012 gesteld, over de ramen in het Singelgebied. We hebben daarover in de commissie met elkaar gesproken. Het komt neer op het volgende: in het strategieberesluit moet door u worden vastgesteld waar de bestemming raamprostitutie blijft en waar deze verdwijnt. Met de aankoop van deze panden is niet definitief bepaald dat de prostitutie daar verdwijnt. De manier waarop we dit voorbereiden laat ruimte voor een ruilmogelijkheid. Ik hoop dat u dat over de streep helpt bij de twijfel die ik hoorde over de vraag of wij goed omgegaan zijn met de middelen die in de begroting voor het project 1012 staan. We zullen er vanzelfsprekend nog veel meer over praten.

(De heer **LIMMEN**: Is het niet zo dat het geld voor project 1012 voor het jaar 2009 op is? U zit nu niet alleen in Amsterdam aan het roer, maar ook in Den Haag. Ik zou zeggen: op naar Den Haag. Gaat u dat doen?)

Het is geen geheim dat de middelen die nu in de begroting staan voor het grootste deel direct of indirect al nodig zullen zijn om te voorzien in het onrendabele deel van panden die al zijn verworven door partijen. Het zal u ook niet verbazen dat we, als we straks met het strategieplan naar buiten treden, niet aan het eind van onze ambities zijn. Dat geldt niet alleen voor de raamprostitutie, maar ook voor wat er verder allemaal in dat gebied moet gebeuren. Als u hiermee aankondigt dat het CDA van plan is om meer middelen hiervoor uit te trekken, dan moet ik u zeggen dat wij het in onze begroting een fair bedrag vonden, maar er is wel degelijk meer geld nodig om deze plannen ten uitvoer te brengen. En ja, ik denk dat het een project van nationaal belang is en dat het heel goed zou zijn als het Rijk ons, op wat voor manier dan ook, maar zeker financieel, daarbij zou helpen. Ik denk dat het ook zal helpen als we straks samen het strategieberesluit opstellen. Wij ondernemen ook pogingen om daarover met het Rijk in gesprek te gaan. Als u zegt dat u daarover in Den Haag met uw collega's van het CDA – een heel belangrijke partij – in gesprek wilt gaan, dan zal de kans van slagen toenemen. Wij zouden dat toejuichen.

(De heer **LIMMEN**: Ik ben blij dat u het CDA een belangrijke partij noemt. Dat is het natuurlijk ook. Daar waar het nodig is, zullen wij dat zeker doen.)

Ik denk dat dat heel goed zou zijn.

Dan het betoog over veiligheid. Ik denk dat u het college geen recht doet als u insinueert dat veiligheid voor ons geen belangrijke prioriteit is. Het is een van de grote hoofdprioriteiten in het collegeprogramma. U ziet dat we daarin ook nieuwe wegen durven te bewandelen en dat we er ieder jaar opnieuw flinke hoeveelheden geld voor uittrekken. Dat wil niet zeggen – en dat werd ook gezegd – dat wij tevreden zijn met de veiligheidssituatie die we nu hebben. Als u suggereert dat wij het geen buitengewoon

belangrijke prioriteit vinden, dan is dat een verkeerd beeld. Sterker nog: u verwijt het college dat veiligheid als basisrecht voor ons een holle frase is. Als u zegt dat het maximale en alle middelen moeten worden ingezet, dan komt dat ook licht gratis over in een dergelijk discours.

(Mevrouw **ORNSTEIN**: Ik heb niet gezegd dat de kreet op zichzelf een holle frase is. Maar als hij niet voldoende tot uitvoering wordt gebracht, dan wordt het een holle frase. Het is dus eerder een waarschuwing dan een verwijt. Ik heb op geen enkel moment gezegd dat u op het gebied van veiligheid stil zou zitten. De effectiviteit ervan staat voor mij echter ter discussie als u ziet wat er in deze stad nog aan criminaliteit plaatsvindt.)

Dank daarvoor. Ik begrijp heel goed wat u zegt. Daar waar ik een verwijt hoorde, hoorde ik dat verkeerd. De burgemeester zal straks ook nog op dit punt ingaan.

Een klein stukje techniek over het egalisatiefonds kapitaallasten. Dat is gezien de discussie onvermijdelijk. Van verschillende kanten zijn hier opmerkingen over gemaakt. Een aantal jaren geleden hebben we besloten om onderscheid te maken tussen het structureel niveau van de omslagrente die is vastgesteld op 4,5% en de jaarlijks door te belasten omslagrente aan gemeentelijke onderdelen. Die jaarlijks door te belasten omslagrente wordt in het FMP berekend. In het FMP 2009-2012 wordt uitgegaan van het volgende verloop: 3,75% in 2009, 4% in 2010, 4,25% in 2011 en 4,5% in 2012. Daarmee wordt ingespeeld op een stijging van de rente. Iedereen die zei dat we niet weten hoe de marktrente zich de komende jaren zal ontwikkelen, heeft gelijk. Als we dat zouden weten, dan waren we namelijk heel rijk. Dit is de manier waarop we hiermee omgaan. In het in 2009 op te stellen meerjarenperspectief 2010-2013 zullen we op basis van de op dat moment bestaande inzichten een berekening maken voor de omslagrente die we zelf in rekening brengen voor de jaren daarna. Daarbij zal vanzelfsprekend het verwachte tekort in het egalisatiefonds kapitaallasten daarin worden betrokken. Op dit moment achten wij, ondanks de zorgen die daarover werden geuit, de omvang van het egalisatiefonds toereikend.

Er is ook een relatie gelegd tussen het in 2008 aanwenden van een deel van de naar voren geschoven dividenden uit 2007 en onderbesteding. Een aantal van de prioriteiten die zijn opgenomen hebben naar hun aard een doorlooptijd van meer dan een jaar. Zeker voor de grote groenprojecten die genoemd zijn, moeten we uitgaan van een doorlooptijd van een aantal jaren. Dat betekent dat we er een reserve voor zullen moeten opnemen. Wij hadden natuurlijk graag gezien dat de parken binnen het boekjaar 2008 waren aangelegd, maar ik denk dat het realistisch is om uit te gaan van een aantal jaren voor het realiseren van een dergelijk project.

(Mevrouw **ORNSTEIN**: Uiteraard begrijpen wij dat dit langdurige projecten zijn. Het gaat er echter om dat het geld dat voor deze projecten in 2008 is begroot niet is uitgegeven. Een van de redenen dat de dividenden naar voren zijn gehaald, is om deze projecten juist wel in 2008 te kunnen financieren. Daarom vinden wij het extra kwalijk dat hierdoor de hele financiële situatie van de gemeente Amsterdam bij de jaarrekening in een heel vervelend parket is gebracht.)

Ik denk dat we wel degelijk heel kritisch moeten zijn op de uitvoering van deze prioriteiten, dat ben ik met u eens. Het gaat echter te ver om puur op grond van het kasritme en de hoeveelheid geld die op dit moment is besteed een conclusie te trekken over de voortvarendheid waarmee de agenda Uitvoering ter hand wordt genomen. Ik denk dat het debat bij de rekening 2008 een goed moment is om te beoordelen of we wel of niet goed met de agenda Uitvoering aan de slag zijn gegaan. Als u gelijk hebt, dan moet u

ons dan inderdaad gispen. Het is iets te beperkt om louter en alleen op grond van de reserves die we nu hebben moeten aanleggen vanwege de langere looptijd te zeggen dat we daar ten onrechte een jaar eerder mee zijn begonnen dan anders het geval was geweest.

(De heer **VAN DER MEER**: Ik wil niets afdoen aan uw woorden. Ik snap uw logica wel. Ik vind het echter iets te gemakkelijk om te zeggen dat we daar bij de jaarrekening verder over praten. Nu wordt voorgesteld om middelen van het programma Uitvoering naar 2009 over te hevelen. Wij moeten een beetje inzicht hebben in de beweegredenen daarvoor en in de stand van zaken.)

Daar hebt u gelijk in. Ik vond het ook geen onterechte opmerking. Ik denk alleen dat we op grond van deze cijfers niet de conclusie moeten trekken dat deze middelen kunnen vrijvallen. In de vakcommissies kunt u per project beoordelen of ze op een goede manier ter hand zijn genomen en of het zinnig is om de reserve voor het jaar erop in stand te houden. U kunt dan altijd nog besluiten dat u een bepaalde reserve niet wilt maken. Wij hebben er echter vertrouwen in, anders zouden we het ook niet aan u voorstellen. De vakcommissie is echter de juiste plaats om per park of per project met het college in debat te gaan.

Mevrouw Ornstein heeft een motie ingediend over de inzichtelijkheid van de begroting. Zij vraagt aan de Rekenkamer om dit te onderzoeken. Zoals bekend staan wij altijd open voor suggesties op dat punt. Wij nodigen de raad daar ook altijd zeer toe uit. We hebben al aangegeven welke verbeteringen wij nastreven. Ik heb zelf de indruk dat deze begroting weer een beter product is dan die van het jaar ervoor. Als de raad echter suggesties op dat gebied heeft, dan zijn ze zeer welkom. De Rekenkamer heeft dit een aantal jaren gedaan en had er toen, meen ik, ook weer genoeg van. Als de raad de Rekenkamer opnieuw wil inschakelen, dan is dat prima.

Hoe gaan we om met de veronderstelde spanning tussen leiderschap en solidariteit? Nu we in economisch zwaar weer verkeren denk ik dat het verkeerd is om te zeggen dat we de inspanningen op sociaal terrein moeten verminderen. Ik denk juist dat solidariteit van belang is omdat we de gevolgen niet willen laten terechtkomen bij de mensen die het toch al zwaar hebben. Het is ook van belang omdat het zorgt voor sociale cohesie in de stad. Dat is ook een van de factoren die ondernemers vertrouwen geven en die investeringszekerheid betekenen. Ik denk ook dat, juist in deze ongewisse tijden, een investering in solidariteit – daaronder verstaan we ook meer investeren in onderwijs en in de kwaliteit ervan, investeren in mensen – misschien wel een van de belangrijke bijdragen aan de economische structuur vormt. Ons programma heet niet voor niets Mensen maken Amsterdam. Ik denk dat het kapitaal van de stad gelegen is in de manier waarop we met dat menselijke kapitaal omgaan. Het was een terechte woordkeuze om te spreken over grootstedelijke solidariteit. Dat staat niet op gespannen voet met de huidige economische situatie. Ik denk wel dat we ons moeten bezinnen op de vraag hoe dit precies zal uitpakken, vooral voor mensen aan de onderkant. We zullen dat doen in de notitie in november 2008.

(Mevrouw **HOOGERWERF**: Ik ben blij dat u ook naar ons geluisterd hebt. Ik heb u opgeroepen om meer in onderwijs te investeren. Neemt u in uw plannen op om meer te doen dan we nu doen?)

Het spreekt vanzelf dat ik goed naar u luister, mevrouw Hoogerwerf. In onze voorstellen treft u een extra investering in de kwaliteit van het onderwijs aan. Dat staat later ook nog op de agenda. Als we daarmee een trendbreuk kunnen creëren, dan zou het goed zijn om er in de jaren hierna nog meer middelen voor uit te trekken. Ik kan als

portefeuillehouder geen somber gezicht trekken als u aankondigt dat er meer middelen voor moeten komen. Wij hebben echter deze afweging gemaakt. Ik ben het met u eens dat investeren in onderwijs van cruciaal belang is voor de economische ontwikkeling op lange termijn. Zeker als we zien hoe de economie zich wereldwijd ontwikkelt, is geschoolde arbeid de toekomst.

(De heer **LIMMEN**: De financieel woordvoerder van de Partij van de Arbeid is uitvoerig ingegaan op de gevolgen die hij van de crisis verwacht. Hij noemde al het aantal werklozen dat in Amsterdam zou ontstaan. U zegt zelf dat u straks nog eens wilt bekijken wat de gevolgen van de crisis aan de onderkant in Amsterdam zijn. U zegt dat als wethouder van Financiën. Kunt u echter ook iets meer zeggen? U komt over een aantal weken met een notitie. Gaan uw voorstellen verder in de richting van inkomenspolitiek of niet?)

Daarvoor is het nog veel te vroeg. Wat moet ik nu doen? Ik moet ons werk serieus nemen en uw werk serieus nemen. Op dit moment werken de Dienst Werk en Inkomen, het Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam en de Dienst Economische Zaken al aan het ontwikkelen van scenario's. U weet dat dit permanent in beweging is. Daarbij hoort het ontwikkelen van interventiemogelijkheden van de lokale overheid. Als we die aan u presenteren, kunnen we een discussie aangaan over de meest effectieve manier. Natuurlijk moeten we bekijken wat dit betekent voor de werkgelegenheid, voor het midden- en kleinbedrijf, voor de armoede in de stad en voor het vastgoed en de woningmarkt. Daar begon ik mijn betoog mee.

(De heer **LIMMEN**: Dat antwoord had ik verwacht. Bent u het dan met mij eens dat het in deze vroege fase onverstandig is om in de raad te speculeren op het aantal verwachte ontslagen als gevolg van een crisis?)

Ik heb het opgevat als een verhelderende beschouwing over de betekenis van de crisis en als een richtinggevende uitspraak aan het college over datgene wat er in de notitie zou moeten staan. Ik denk ook dat wij een andere verantwoordelijkheid hebben over de verwachten getallen dan de raad. U kunt ons een richting meegeven. Wij moeten dat vervolgens secuur proberen uit te voeren.

Tot slot ontspon zich een debat over de vraag of we niet op zouden moeten houden met het aantrekken van internationale bedrijven en of we niet kunnen bezuinigen op citymarketing. Er werd een compliment uitgedeeld over Topstad omdat het daarmee goed gaat. Dat waarderen wij zeer, mijnheer Ivens. Er zat echter ook een misvatting in omdat Amsterdam natuurlijk geen eiland is en Nederland geen eiland is in de internationale economie. Waar u suggereerde dat we maar moesten ophouden met het hier houden van banken en van de financiële sector omdat het graaiers zijn en noemt u het allemaal maar op. Daarmee miskent u volgens mij dat de receptioniste die bij een bank werkt net zoveel recht op een baan heeft als een receptioniste die bij een steenfabriek werkt. Deze sector is een heel belangrijke werkgever in deze stad. Al deze internationale bedrijven die we met heel veel moeite proberen aan te trekken, brengen werk hier naartoe. Wij zullen heel serieus kijken naar de voorstellen die u ter bestrijding van de tweedeling doet. Zoals u weet gaat die ons zeer aan het hart. U trekt uit deze crisis de conclusie dat Amsterdam zich zou moeten richten op een lokale, autarkische economische ordening en daarmee geen behoefte meer heeft aan de in uw woorden niet-reële economie van de banken. Daarmee miskent u echter dat hiermee echte werkgelegenheid geboden wordt aan heel veel gewone Amsterdammers zonder miljoenenbonussen die zich ook zorgen maken over hun baan. Solidariteit, leiderschap en vertrouwen zijn gebaat bij het zo goed mogelijk doorgaan met het aantrekken van dat

soort werkgelegenheid terwijl we ook doorgaan met het versterken van de basis, het ondersteunen van het MKB, het instellen van kansenzones en wat we allemaal niet meer doen op dat gebied. Hier wil ik het bij laten.

(Mevrouw **ORNSTEIN**: Mag ik de wethouder dan toch vragen om iets te zeggen over ISV- en GSB-gelden? En ook over de manier waarop de motie over nazorg bij detentie in de begroting terecht is gekomen?)

Om u optimaal van dienst te zijn denk ik dat het goed is dat de vakwethouders op die punten ingaan. De burgemeester op de nazorg bij detentie en wethouder Herrema op het ISV.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan burgemeester Cohen.

De **BURGEMEESTER**: Ik zal meteen beginnen met de uitvoering van de motie over de stadsreclassering. Ik heb de tekst van de motie nog eens goed gelezen. Er wordt gesproken over verschillende bestedingsrichtingen en vervolgens staat er ten aanzien van veiligheid: "waarbij de recidive krachtig wordt tegengegaan en preventie en nazorg in de vorm van een stadsreclasseerder." Die aspecten spelen daarin een rol. U hebt gelijk als u zegt dat het college, ook in het licht van de financiële situatie, heel precies heeft bekeken welke mogelijkheden er zijn en welke er niet zijn. Dat is de reden waarom dit zo in elkaar zit. Er zit zeker een aantal preventieve aspecten in. Het zijn ook aspecten die vanuit het oogpunt van reclassering bepaald verstandig zijn. Het is ook niet verbazingwekkend dat de van-acht-tot-achtaanpak daarbij zit. Dat was in elk geval de redenering. Het staat de raad uiteraard vrij om er wel of niet mee akkoord te gaan.

(Mevrouw **ORNSTEIN**: De pilot safehouses, hoe ontzettend belangrijk die ook is, is voor mij echt van een andere orde. Dat heeft niets te maken met datgene wat er in de motie staat. Het is prima dat u daar geld voor wilt hebben, maar niet uit dat potje.)

Ik vind dat u daarbij inderdaad de vinger legt op de vraag of dit veel te maken heeft met stadsreclassering of met reclassering. De overige aspecten gelden hier wel voor. Wij hebben ons afgevraagd hoe we het geld zo goed mogelijk kunnen besteden als we in aanmerking nemen dat de safehouses daar een rol in spelen. Ik ben het wel met u eens dat ze een heel eind weg zijn. Ze spelen een rol, maar we praten daarbij wel over een periode van twintig jaar. Dat ben ik met u eens.

Ik wil ook reageren op de woorden van mevrouw Ornstein over veiligheid. Ik sluit me uiteraard aan bij de woorden van wethouder Asscher daarover. Veiligheid is en blijft een belangrijk aspect van het collegeakkoord. In deze periode is een aantal nieuwe dingen ontwikkeld. Dingen die ook goed functioneren. Ik hoef u alleen maar te wijzen op de straatcoaches. Verder moet ik zeggen dat een aantal van de punten die mevrouw Ornstein noemde stuk voor stuk onderdeel van het beleid uitmaken. Ze zijn niet nieuw, maar bestaan al. Ze vinden plaats op een manier die vergelijkbaar is met vorige periodes. Als we het over een langere periode bekijken, dan kunnen we niet anders zeggen dan dat het beter gaat met de veiligheid. Mevrouw Ornstein heeft gelijk als ze zegt dat de laatste keer dat we veiligheid gemeten hebben zowel de objectieve als de subjectieve veiligheid een dip vertonen. We hebben dat besproken. Daarbij is het de vraag of er sprake is van een ommekeer of dat het alleen om een momentopname gaat. Op dit ogenblik kunnen we daar nog niet zo verschrikkelijk veel over zeggen. Het is afhankelijk van de vraag hoe de cijfers er verder uit zullen zien. Het klopt dat op een aantal terreinen de dingen niet zijn zoals ze zouden moeten zijn. Eerlijk gezegd zal dat ook zo blijven omdat er in een grote stad altijd een aantal dingen gebeurt. Als ik u goed heb beluisterd, dan sprak u over

veiligheid als een basisrecht. Ik weet niet of ik dat goed gehoord heb, maar als u dat gezegd hebt, dan vind ik dat u iets verkoopt wat u niet in uw winkel hebt.

(Mevrouw **ORNSTEIN**: Het staat in uw begroting.)

Dan heb ik het niet goed gelezen. Ik vind dat je op het gebied van veiligheid nooit kunt spreken over een recht. Als je daarvoor verantwoordelijk bent, moet je een zo goed mogelijke inspanning plegen. Het is echter onmogelijk om over een basisrecht te spreken. Als het er zo staat, dan ga ik het nog eens goed bekijken, want dan moet dat onmiddellijk veranderd worden.

(Mevrouw **ORNSTEIN**: Ik ben in het geheel niet verrast door de woorden van de burgemeester. Deze discussie hebben we namelijk al eens eerder gevoerd. Ik was des te verbaasder om dit zo letterlijk in de begroting en ook in het programmakkoord tegen te komen.)

Goed. Dan wil ik nog één opmerking maken. Mevrouw Ornstein heeft ook gezegd dat ze nog met een aantal voorstellen voor een betere aanpak zal komen. Ik hoop dat daarbij ook een voorstel is waarin u aangeeft hoe wij voorkomen dat in één week tijd twee oudere dames overvallen worden, waarbij de politie goed ingrijpt, en wat we daartegen gaan doen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan wethouder Herrema.

Wethouder **HERREMA**: Ik deel uw zorgen over de terugloop van de ISV-gelden. We hebben al eerder aangekaart dat dit voor ons een aantal belangrijke vragen oproept. Aan de ene kant bepleiten wij bij de minister dat er geld bij moet omdat het zo fundamenteel is voor de ontwikkeling van de stad dat deze terugloop niet verantwoord is. Daarom hebben wij een aantal weken geleden namens de grote gemeenten – de G4 – een pleitnota aan de minister aangeboden om haar te steunen in haar pleidooi om voor 2009 meer geld te vragen voor de stedelijke ontwikkeling. We zullen verdergaan met deze lobby om dit mogelijk te maken. Niettemin hebben we er in het verleden voor gekozen om een aantal belangrijke projecten in de stad meerjarig te financieren via het ISV. Dus niet structureel, maar door meerjarig dekking te vinden in het ISV. Ik heb goede hoop dat, ook al gaat het om een lager bedrag, dit lagere bedrag door het kabinet wordt toegekend. Het is echter volstrekt onvoldoende voor de opgaven die wij zelf voor de stad zien, bijvoorbeeld voor de herontwikkeling van bedrijventerreinen, maar ook voor bodemsanering en allerlei andere zaken. En niet te vergeten, de financiële onderlegger voor de wijkaanpak. De wijkaanpak was iets extra's en kwam niet in de plaats van. Mochten de middelen minder worden, dan moeten we met u gaan praten over wat dit betekent voor onze prioriteiten binnen de projecten en over de vraag of we ze op een andere manier kunnen financieren. We zijn daar voor een deel al mee begonnen. Een aantal projecten wordt gedekt uit het mobiliteitsfonds en niet meer uit het ISV. Het debat daarover wordt natuurlijk scherper naarmate er minder middelen zijn. We zullen daar in 2009 zeker over moeten praten, maar we moeten niettemin blijven lobbyen voor meer geld voor stedelijke ontwikkeling in de toekomst.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan wethouder Van Poelgeest.

Wethouder **VAN POELGEEST**: Bijna alle fracties hebben iets over de bouwproductie gezegd. Het lijkt me daarom goed om hier iets langer bij stil te staan. De heer Van Drooge suggereerde in zijn bijdrage dat het college de beurscrisis – ik moet geloof ik beurscrisis zeggen en niet kredietcrisis – zou hebben aangegrepen om van deze

lastige doelstelling af te komen. Dat is niet zo. Dat weet u ook. Voor de zomer hebben we in de commissie tamelijk uitgebreid gesproken over de tegenvallende bouwproductie. We voeren het gesprek daarover al anderhalf jaar, maar voor de zomer hebben we in alle openheid gepraat over de problemen die er toen al waren. Toen was de beurs/kredietcrisis nog niet volledig uitgebroken. Op basis van die discussie en de cijfers die daarin een rol speelden, is de passage over de bouwproductie in de begroting terechtgekomen. De afnemers, de corporaties en ontwikkelaars, worstelden toen, en nu nog steeds, met aanbestedingen die niet uitkomen omdat projecten 30% tot 40% boven het budget uitgaan. Het gaat om heel hoge bedragen waarbij individuele corporaties en ontwikkelaars besluiten om nu nog niet te gaan bouwen, maar te gaan herontwikkelen, de aanbesteding opnieuw te doorlopen of even te wachten. We hebben dat allemaal tamelijk uitgebreid besproken. Het is een oorzaak die bijna een structureel karakter aanneemt. Het heeft ook te maken met de overspannen bouwmarkt die op dat moment bestond. Het heeft ook te maken met het geringe aantal mensen dat in de bouw werkzaam is. Er zijn nauwelijks, of in ieder geval te weinig geschoolde bouwvakkers. Daardoor had dat probleem op dat moment een structureel karakter waar wij bij een aantal projecten heel hard tegenaan liepen. We moesten toen ook vaststellen dat een ander deel van de stagnatie veroorzaakt werd doordat gemeentelijke procedures onvoldoende op orde waren. Ik heb er wel bij gezegd dat het beter doorlopen van die procedures nog niet automatisch betekent dat er woningen gebouwd worden. Het kan ertoe leiden dat een project eerder procedureel rond is, maar daarna kan datzelfde project tegen de aanbestedingsproblemen aanlopen. Als wij de procedures beter organiseren, is dat geen garantie dat woningen meteen gebouwd worden.

Ik zal een voorbeeld geven van het feit dat het lastig is om de procedures op orde te krijgen. Dat zijn de problemen bij Bouw- en Woningtoezicht. U weet allemaal dat we in de hele stad zestig vacatures hebben waardoor er tijdverlies optreedt bij het afgeven van vergunningen. Vergunningen worden nog steeds getest. Als er te weinig mensen voor ingeschakeld kunnen worden, duurt het langer. Ik heb u toen een aantal voorbeelden gegeven van de manier waarop dat bij sommige projecten gaat. Dat neemt niet weg dat de gemeente op een aantal punten haar huiswerk beter en sneller kan doen en projecten procedureel sneller rond kan krijgen. Ik denk echter ook dat de bouwopgaven in de stad op langere termijn alleen maar complexer zullen worden waardoor de doorlooptijd van projecten best eens langer zou kunnen worden dan we aanvankelijk dachten. Dat hoeft helemaal niet erg te zijn. Als ze keurig in de planning zitten, dan weten we waar we aan toe zijn. Als we toch de bouwproductie op langere termijn op niveau willen houden, dan zullen we meer projecten onder handen moeten nemen als de doorlooptijden iets langer zijn. Dat is niet van vandaag op morgen geregeld. Het is wel iets waarop we ons kunnen voorbereiden. We zullen dat ook doen. We hebben natuurlijk al veel projecten in de stad lopen. Misschien moeten het er meer worden als we de bouwproductie op niveau willen houden. Ik had het idee dat in het gesprek voor de zomer iedereen in de commissie eigenlijk vond dat dit klopte en ook snapte waarom het nu een beetje tegenzit. Dat was ook de reden om in deze begroting expliciet te stellen dat het niet reëel is om te verwachten dat de doelstelling uit het programmakkoord, namelijk te streven naar de start van de bouw van 20.000 woningen in deze periode, waarschijnlijk niet zullen halen. Pas daarna kwam de kredietcrisis daar overheen. Al voor de zomer hebben we echter in deze termen over dit probleem gesproken.

(De heer **VAN DROOGE**: Dit is maar al te zeer bekend en ik ben het daar ook mee eens. Mijn kritiek richtte zich echter op het feit dat u de afgelopen weken in de pers een andere, minder genuanceerde toon

aanslaat. U zegt dat er nu zoveel problemen zijn waar ook nog eens de kredietcrisis bij komt. Ik ben het volstrekt eens met de nuance die u nu aanbrengt en met het feit dat volgens u ook de gemeente schuld heeft. De laatste uitingen van u in de pers gaan wel erg de kant op van: het komt allemaal door de kredietcrisis. Daar maak ik bezwaar tegen.)

Daar kwam ik net aan toe. Dit was wat er voor de zomer aan de hand was. Na de zomer is het beeld dramatischer geworden. Voor de zomer dachten we: we zullen het aantal van 20.000 woningen waarschijnlijk niet halen, maar misschien komen we nog wel een heel eind in die richting. Op dat moment was de verwachting nog dat we in 2008 wel 4000 woningen zouden halen. Ik moet u eerlijk zeggen dat ik de laatste weken somberder geworden ben. Dat heeft wel alles met de kredietcrisis te maken. De bouwsector is sterk afhankelijk van financiering. Individuele kopers kunnen nu veel moeilijker een hypotheek bij de bank krijgen. Er treedt vraaguitval op. Er zijn op dit moment beleggers die contingenten huurwoningen niet van ontwikkelaars afnemen omdat ze de financiering bij de bank niet rond krijgen. Er zijn ontwikkelaars die 20-25% eigen vermogen in projecten hadden geïnvesteerd terwijl de banken nu zeggen dat deze ontwikkelaars er meer eigen vermogen in moeten stoppen omdat ze het anders niet financieren. Het effect daarvan is dat ontwikkelaars minder projecten onder handen kunnen nemen omdat ze een beperkt bedrag aan eigen vermogen hebben. Voor de zomer was al het beeld ontstaan dat het lastig is en vanwege de redenen die ik net genoemd heb, is dat de laatste paar weken alleen nog maar somberder geworden. Ik denk dat de productie de komende maanden bijzonder problematisch zal worden. In die richting gingen mijn opmerkingen van de laatste paar weken. Ik vind dat we dat niet moeten laten gebeuren en dat in deze sector een vorm van anticyclisch ingrijpen aan de orde is. Dat ben ik eens met de opmerkingen die de Partij van de Arbeid en GroenLinks daarover naar voren hebben gebracht. Ik ben daarom erg blij met de motie die nu op tafel ligt. Ik geloof dat er pas in december 2008 over gestemd wordt, maar u zult het mij niet euvel duiden dat we alvast hiermee aan het werk gaan. Dat is ook nodig. Het zal niet meteen in december 2008 of in januari 2009 tot hoge productiecijfers leiden, maar voor de middellange termijn moeten we dit absoluut doen. Als we het niet doen, dan zakt de bouwmarkt in. Dat heeft misschien als voordeel dat de aanbestedingen iets gemakkelijker zullen verlopen, maar als projecten niet van start gaan, dan hebben we daar niets aan.

Tot zover de bouwproductie. Er zijn ook enkele opmerkingen over de Zuidas gemaakt. Ik heb deze week gezegd dat het met het oog op de bouwsector belangrijk is dat het Rijk van een aantal grote gebiedsontwikkelingen uitspreekt dat we daarmee door moeten gaan. Dat is ook een goed signaal voor het vertrouwen in de bouwmarkt. Een van die grote gebiedsontwikkelingen vanuit Amsterdams perspectief is de Zuidas. Daarmee is niet gezegd dat we de Zuidas helemaal publiek moeten ontwikkelen. Daarmee is wel gezegd dat het Rijk hardop uit zou moeten spreken dat dit een project van nationaal belang is dat door moet gaan en waar gebouwd moet worden. Dat zou ons zeer helpen. Hoe we dat doen is iets anders. U weet dat we daar volop met het Rijk over in gesprek zijn. Het zou echter op dit moment, in deze markt, het goede signaal zijn. Op die manier moet u mijn opmerkingen over de Zuidas opvatten. Ik ben het niet eens met de heer Ivens die zegt dat we maar moeten stoppen met de proceskosten. Dat moeten we juist niet doen. Er zijn heel veel gebieden daar die nog gewoon ontwikkeld worden. Er worden plannen voor uitgewerkt en procedures voor doorlopen. Ik vind dat dit tot goede stukken stad leidt. Ik neem aan dat u het met mij eens bent dat we daarmee door moeten gaan en dat we er niet mee moeten stoppen. Anders redden we het zeker niet om de productie te

halen. Ik kon uw opmerking daarom niet helemaal plaatsen. Het slechtste wat we kunnen doen is de planvoorbereiding voor verschillende plannen op de Zuidas stop te zetten.

(De heer **IVENS**: Mijn opmerkingen waren niet zozeer gericht op de planvoorbereiding, maar meer op de vraag hoe we het project financieren. Doen we dat publiek of hopen we toch op de banken? Mijn advies was om niet langer op de banken te hopen en aan de banken te trekken om ze mee te krijgen.)

We zullen linksom of rechtsom, of het nu via de Zuidasonderneming is of als afnemer van de grond, altijd met private partijen te maken hebben. Of u moet zeggen dat wij zelf ook alle kantoren en woningen daar moeten gaan bouwen. Volgens mij is dat echter niet uw standpunt. Het is sowieso verstandig om met die partijen in gesprek te blijven om te onderzoeken of zij ook in deze omstandigheden bereid zijn om grond af te nemen of in de Zuidasonderneming te participeren om het project doorgang te laten vinden. Het lijkt mij niet handig om daarmee te stoppen.

Tot slot zei mevrouw Ornstein nog dat we geen te dure sociale woningen moesten bouwen. Zij doelde daarmee op de sociale woningen op de Zuidas. Ik wil dat wel een beetje verduidelijken. Wij betalen het verschil tussen de marktprijs en de sociale grondprijs. Vindt de VVD dat verschil, het bedrag per woning, te hoog en moeten we het daarom niet doen? Dat is uw standpunt? Klopt dat? Dan moeten we dus ook geen sociale woningen in Overamstel bouwen, want daar betalen we nog meer. Het verschil daar tussen de sociale grondprijs en de marktprijs is veel groter. Zo zijn er nog veel meer gebieden in de stad waar we dan geen sociale woningen meer moeten bouwen.

(Mevrouw **ORNSTEIN**: U ligt helemaal op koers, wethouder.)

Dan zou het goed zijn om een kaartje af te drukken met de gebieden waar de VVD geen mensen met lage inkomens wil laten wonen. Dat zijn er heel veel in Amsterdam. Dat kaartje zullen we voor u maken.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan wethouder Gehrels.

Wethouder **GEHRELS**: Er liggen drie vragen. Allereerst de vraag van de heer Van Drooge over het tweede halfjaar van 2009 van de Afvalenergiecentrale. Ik heb steeds gezegd dat ik geen garantie kan geven dat het daar ook na het proefdraaien allemaal koek en ei is. Het ziet er nu heel goed uit. Hij draait nu vier weken en twee dagen. We tellen de dagen zoals u merkt. Het leek ons niet verstandig om er een voorschot op te nemen. Het lijkt mij dat u dat als verstandig mens ook niet zou moeten willen. Ook na het proefdraaien kunnen we immers niet met zekerheid zeggen hoe de situatie er dan uit ziet. Dat heb ik ook steeds in de commissie gezegd.

(De heer **IVENS**: Daarmee zegt u eigenlijk dat u het in 2007 onverstandig vond om alvast geld van het Afvalenergiebedrijf in te boeken. U zegt ook dat dat het risico bestaat dat er geen geld binnenkomt. Dat geldt eigenlijk voor alles in de begroting. Alles kan veranderen, elk bedrag kan tegenvallen. Een begroting is een verwachting. U verwacht dus toch geen inkomsten.)

In 2007 hadden we niet verwacht dat er een verzakking zou plaatsvinden. Die is toch opgetreden. Deskundigen zeggen dat de zaak minstens een jaar stabiel moet zijn voordat we met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid kunnen zeggen dat we weer inkomsten krijgen. Op die manier begroten we volgens mij ook. Wij vinden dit daarom een verstandige lijn. We zijn nu dus verder dan een jaar geleden.

(De **VOORZITTER**: Ofschoon deze discussie op een andere plek al uitgebreid aan de orde is geweest, geef ik u de gelegenheid te interrumperen.)

(De heer **VAN DROOGE**: Zo uitgebreid is dit nog niet aan de orde geweest. Het gaat nu om de vraag of we inkomsten wel of niet vanaf 1 juli 2009 kunnen inboeken. We hebben dat in de commissie niet besproken. Ik vind het ook goed om dit straks in de commissie te bespreken, maar ik ben het hier niet mee eens. De centrale draait nu. Hij draait goed. Deskundigen kunnen wel zeggen dat we nog een jaar nodig hebben, maar dan snap ik niet dat u de proeffase op 1 juli 2009 laat eindigen. Dat staat namelijk in de begroting. Dan stopt u daarmee en gaat u over op een normaal proces. Als u zegt dat u een jaar de tijd wilt nemen en daarom langer doorgaat met proefdraaien, dan had u dit niet in de begroting moeten zetten. U schrijft dat we tot 1 juli 2009 zo doorgaan en dat daarna de centrale in normale productie komt. Dat is een heel duidelijke stellingname.)

De systematiek van een proefbedrijf is zo dat we de inkomsten die we daaruit verwerven weer investeren in onderhoud en dat soort zaken. Wij voorzien dat dit tot 1 juli 2009 nodig zal zijn. Dat zeggen de deskundigen. Daarna zou je kunnen zeggen: hij moet het gewoon doen dus boek de inkomsten maar in. Dat is uw opvatting. Wij willen echter aan de voorzichtige kant gaan zitten. Er zijn namelijk geen garanties dat alles na 1 juli 2009 weer als een zonnetje draait. Wij vinden dit verstandig. Daarover kunt u van mening verschillen. Het belangrijkste is dat hij het elke dag blijft doen. Maar nogmaals: deskundigen waarschuwen ons om niet al te optimistisch te zijn. Wij vinden dit dus heel verstandig.

(De heer **VAN DROOGE**: Als wij op 20 december 2008 hierover gaan stemmen, dan zijn we weer twee maanden verder en hebben we meer zekerheid. Vooralsnog vind ik het niet onverstandig om het geld in te boeken.)

(De heer **ROOS**: Ik heb een vraag aan de wethouder. Als ik het goed begrijp zegt u: we gaan een bedrijf in productie nemen en de geprognoseerde winst in het eerste halfjaar is nul omdat er heel veel risico's zijn. Als dat zo is, en u zult dat waarschijnlijk zo meteen bevestigen, dan is mijn vraag aan de heer Van Drooge wat hij in september 2009 zegt als er toch iets aan de hand blijkt te zijn waardoor er geen inkomsten zijn die wel zijn ingeboekt. Verwijt hij dan de wethouder niet waarom ze dat niet bij de begroting gezegd heeft?)

(De heer **VAN DROOGE**: Natuurlijk is dat zo, maar bij alle inkomsten die je van tevoren prognosticeert beschrijf je de kans dat ze al of niet optreden. Als de centrale nu nog niet zou draaien en niets op zou brengen, is de kans gering. Overigens was dat in 2007 toen er keurig 19,6 miljoen euro werd ingeboekt ook het geval. We zijn nu inmiddels een eind verder. Hij draait. We weten wat er mis is gegaan. Hij is stabiel. We hebben zelfs een andere as waardoor hij werkt. We houden nog negen maanden aan om proef te draaien. Na die negen maanden, vanaf 1 juli 2009, stoppen we met het proefbedrijf en gaan we over op gewone productie. Als u zegt dat er een risico blijft, dan hebt u gelijk. Dat is zo, maar dat is bij heel veel meer inkomsten het geval. Er kan altijd iets misgaan.)

De tweede vraag gaat over risicomanagement. Het zal de heer Mulder goed doen om te weten dat de stukken voor de Commissie voor Kunst en Cultuur, Lokale Media, Sport en Recreatie, Bedrijven, Deelnemingen en Inkoop van 13 november 2008 al verzonden zijn. Zowel voor het Afvalenergiebedrijf als voor de Dienst Stadstoezicht zitten daarbij de benodigde rapportages. Dat is mooi.

Tot slot citymarketing. De heer Ivens zei dat we in 2010 naar een naamsbekendheid van 50% teruggaan. Dat moet op een misverstand berusten. Het is overigens niet zo dat naamsbekendheid altijd met geld samenhangt. Ik wil de heer Bakker van de SP vragen om zijn rechterhand omhoog te doen. U ziet daar een prachtig bandje waarop I Amsterdam staat. Als elke Amsterdammer dat zou dragen, dan zaten we voor een prikje op 100%. Ik wil daarom iedereen vragen om het voorbeeld van de heer Bakker te volgen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan wethouder Vos.

Wethouder **VOS**: Ik wil een paar heel korte antwoorden op vragen geven. De heer Mulder stelde een vraag over de Verordening civil society. Die zijn we inderdaad aan het opstellen. Een aantal zaken dat u noemde zoals hulp bij het invullen van formulieren, buddy- en maatjesprojecten zal onder kunnen vallen. Er komt een voorstel aan de raad en dan kunnen we er verder over praten. GroenLinks stelde een vraag over de gevolgen van het schrappen van groengelden uit het ISV. Voor het jaar 2009 heeft dat geen consequenties. Wij kunnen gewoon doorgaan met het uitvoeringsprogramma. U weet dat dit college 20 miljoen euro extra ter beschikking heeft gesteld voor groen. We kunnen daar in 2009 nog behoorlijk mee uit de voeten. Vanaf het jaar 2010 zullen we wel moeten bekijken of er mogelijk extra middelen nodig zijn om projecten af te kunnen ronden.

Er was ook nog een vraag over het bedrag van 3 miljoen euro dat voor het klimaat ter beschikking is gesteld omdat er ook andere milieuonderwerpen bij zijn ondergebracht. Het klopt dat het college vanwege het krappe budget voor 2009 heeft besloten dat 3 miljoen euro extra wordt geïnvesteerd in klimaat en duurzaamheid. Veruit het grootste deel zal echt naar het klimaat gaan. Het zal daarnaast vooral gaan om duurzaam consumeren en produceren. Er zal een bedrag voor cradle to cradle beschikbaar worden gesteld, maar dat is maar een klein deel van deze 3 miljoen euro. Ik zal u nog precies informeren hoe dit er uit gaat zien.

De **VOORZITTER**: Daarmee sluit ik de eerste termijn van de financiële beschouwingen. De tweede termijn volgt in december 2008.

(De heer **VAN DER MEER**: Ik wil van de wethouder van Financiën of de wethouder Stedelijke Ontwikkeling nog iets horen over de problemen van IJburg.)

(Wethouder **ASSCHER**: Ik heb geprobeerd om een aantal onderwerpen voor de commissie te bewaren omdat ze naar hun aard een beetje technisch dreigen te worden. We hebben in De Baak over IJburg gesproken en afgesproken dat we bestuurlijk contact zoeken met het stadsdeel om een oplossing te zoeken. Zoals u weet, hebben we in eerdere jaren ook geholpen. We hebben toen gekozen voor een systematiek waarbij de andere stadsdelen betaalden voor een extra bijdrage aan IJburg. Op zichzelf is dat ook logisch. Wij zijn het niet op alle punten eens met de opvattingen van het stadsdeel, maar voor een ander

deel kunnen we wel met hen meevoelen. Het lijkt mij voor dit debat eerlijk gezegd beter om de details ervan in de raadscommissie te bespreken.)

(Mevrouw **HOGERWERF**: Ik heb nog een nabrander voor mevrouw Gehrels. De opmerking over citymarketing was van D66 en niet van de SP. Het staat ook letterlijk in de begroting op pagina 224. Misschien kunt u daar ook in de commissie op ingaan.)

De wethouder knikt instemmend. Zij komt er dus in de commissie op terug.

Daarmee sluit ik de eerste termijn van de financiële beschouwing over de begroting 2009. Ik stel naar Amsterdamse gewoonte wel de begroting 2009 vast.

De voordracht wordt zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd; de raad neemt mitsdien het besluit, vermeld onder nr. 500 van afd. 1 van het Gemeenteblad.

8

Voordracht van het college van burgemeester en wethouders van 1 juli 2008 tot kennisneming van het project Kwaliteitsimpuls basisscholen Amsterdam (Gemeenteblad afd. 1, nr. 503).

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer De Wit.

De heer **DE WIT**: Eenderde deel van de zwakke scholen in Nederland staat in Amsterdam. Ze worden nu aangepakt. Daarvoor gaan scholen en gemeente de handen ineen slaan. De gemeente stelt 2 miljoen euro beschikbaar om zwakke scholen te helpen. Er komt een gezamenlijke aanpak met als doel de krachten te bundelen en ervoor te zorgen dat deze zwakke en zeer zwakke scholen in de stad uiterlijk in 2010 op orde zijn. Daar wil de VVD de schoolbesturen die nu extra ondersteuning van de gemeente krijgen graag aan houden. Voor de VVD betekent dit niet alleen dat deze scholen op orde komen en blijven, maar ook dat zich in de tussentijd geen nieuwe zwakke scholen ontwikkelen. Anders zou er immers sprake zijn van dweilen met de kraan open. Het is jammer dat in het voorliggende stuk de paragraaf over flankerend beleid weer gaat over voor- en vroegschoolse opvang, programma's voor de krachtwijken, bredeschoolprogramma's en grotestedenbeleid. Hiermee wordt onnodig gesuggereerd dat zwakke scholen een onderdeel zijn of een effect zijn van buurten waar kinderen in achterstandssituaties opgroeien. Deze kinderen hebben wel het meeste last van zwakke scholen, zij hebben vooral sterke scholen nodig. Zwakke scholen zijn echter geen kenmerk of een uitkomst van dit soort wijken. De VVD beschouwt de huidige situatie als een resultaat van het verwaarlozen van taken waarvan Amsterdamse leerlingen de dupe zijn. Men kan zich daarbij afvragen: hoezo talentontwikkeling? Hoezo kennisstad? Hoezo Topstad? Dit legt een hypotheek op de toekomst.

Ik heb nog een paar vragen voor de wethouder waar ik graag antwoord op heb. Er is sprake van cofinanciering van gemeente en schoolbesturen. Hoe is de verhouding? Welk percentage dragen de schoolbesturen bij? De tweede vraag: de resultaten moeten verbeteren. Dat wordt gemeten doordat onder andere het aantal voor leerwegondersteunend onderwijs geïndiceerde leerlingen moet afnemen. Deze doelstelling is gemakkelijk te halen door tussentijds het aantal verwijzingen naar speciaal onderwijs te laten toenemen. Worden die gegevens aan elkaar gekoppeld als het aantal lwo-geïndiceerde leerlingen afneemt? Derde vraag: de opbrengsten vanaf 2002 worden geïventariseerd. Dat is mooi, maar elke maatschappelijke instelling wil het onderwijs

gebruiken als podium voor haar boodschap. De politiek is daar ook niet vies van. Denk maar eens aan het lespakket met de titel 'Laat je niet gek maken' van wethouder Buysse. Wordt er ook een inventarisatie gemaakt van alle maatschappelijke projecten waaraan basisscholen gestimuleerd worden mee te doen? De veelheid projecten en acties met een maatschappelijke urgentie zorgt er namelijk mede voor dat de blik op de primaire taken van het onderwijs vertroebelt. Wordt dat ook geïnventariseerd? Vierde vraag: een verbeterplan valt onder de verantwoordelijkheid van het schoolbestuur. Het zal in de regel aan de schoolleider worden uitbesteed. Er is namelijk sprake van een plan op maat. Het afglijden van een school naar zwak is vaak het resultaat van een gebrekkige schoolleiding of het gebrek eraan op een school. Hoe wordt dit probleem aangepakt als het zich voordoet? Vijfde vraag: scholen zien af van de doorbetaling bij financiële gelijkstelling. Moet daaruit worden geconcludeerd dat zwakke scholen hoofdzakelijk openbare scholen zijn? Zijn de scholen die meedoen aan het traject om zwakke scholen op te heffen algemeen toegankelijk voor alle Amsterdamse leerlingen?

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Van der Pligt.

Mevrouw **VAN DER PLIGT**: We zijn het in deze raad over een heleboel zaken vaak oneens, maar bij de bespreking van het plan van aanpak van de zogeheten zwakke scholen was er grote overeenstemming over een aantal zaken. Allereerst over het gegeven dat goed onderwijs voor alle Amsterdamse kinderen van essentieel belang is voor onze stad. Een tweedeling in de kwaliteit van het onderwijs in onze stad kunnen we absoluut niet toestaan. Vandaar ook de brede steun om extra te investeren in goed onderwijs voor alle kinderen. Ook de SP steunt de wethouder daarbij volledig. We waren het in de commissie ook eens over het feit dat een aantal schoolbesturen zijn taak niet naar behoren heeft vervuld. Zij zijn verantwoordelijk voor deze puinhoop. De SP vindt het daarom niet te verteren dat diezelfde schoolbestuurders niet met het schaamrood op de kaken zijn opgestapt na alle vernietigende rapporten, maar gewoon op hun pluche zijn blijven zitten. Erger nog: een aantal van hen meent zich de arrogantie te kunnen veroorloven om tegen de wethouder en de raad te zeggen dat wij er ons niet mee mogen bemoeien. Wethouder Asscher zei dat er een revolutie nodig is in het denken over onderwijs en de verhoudingen met de schoolbesturen. Die is op die dag begonnen. Het kan en mag niet zo zijn dat schoolbesturen er een puinhoop van maken en dat de gemeente mag bijspringen om de scholen weer op de rails te krijgen zonder dat de gemeente verdergaande bevoegdheden krijgt dan nu het geval is.

Dat brengt mij bij de kwestie die steeds blijft hangen bij de besprekingen in de commissie. De SP heeft in het voorjaar van 2008 een actualiteit ingediend over het oppotten van gelden door schoolbesturen. Ook door schoolbesturen die een aantal van deze zwakke scholen onder hun hoede hebben. Ik heb toen al gezegd dat er eerst een goede financiële analyse per school of schoolbestuur moest komen om te bezien of en hoeveel geld het betreffende schoolbestuur zou moeten krijgen. U hebt toegezegd een dergelijke financiële analyse te overleggen. Op grond daarvan zijn wij akkoord gegaan met het startbedrag van 10.000 euro voor de verbeterplannen per school. Wij willen graag het plan van aanpak voor de financiering van de verbeteraanpak per school zien, met daarbij de in het stuk genoemde transparantie van de inzet van middelen door de schoolbesturen. Ik wil daarom een motie indienen om alvast het volledige bedrag van 2 miljoen euro voor 2008 en 1,5 miljoen euro in 2009 te bestemmen voor de aanpak van zwakke basisscholen, maar dit bedrag pas vrij te geven als wij in deze raad een financiële verdeling en onderbouwing hebben goedgekeurd.

In de commissie hebben we ook geconstateerd dat er in de verbeterplannen die nu worden opgesteld weinig ruimte was voor de leerkrachten en ouders om mee te denken bij en mee te werken aan het opstellen van de plannen. Om te voorkomen dat de leraren die dit moeten gaan uitvoeren het beschouwen als het zoveelste plan dat de overheid hen oplegt, wil ik een motie indienen waarin ik vraag om ook de medezeggenschapsraad van de school te betrekken bij het vaststellen en bewaken van de plannen. Als laatste wil ik een motie indienen om de wethouder te steunen bij zijn acties in de richting van de Tweede Kamer. Onlangs hebben de wethouders van de G4 een noodkreet naar de minister gestuurd waarin ze stellen dat het niveau op sommige scholen tot een onaanvaardbaar laag peil is gedaald. De wethouders willen dat de overheid sneller op zwakke scholen ingrijpt. Er moet een aanvalsplan komen om overheden meer instrumenten te geven om in te grijpen. Deze raad moet in Den Haag laten horen dat wij de wethouder steunen in zijn wensen.

De **VOORZITTER** deelt mee dat de volgende moties zijn ingekomen:

66° Motie van het raadslid Van der Pligt inzake aanpak kwaliteitsimpuls zwakke basisscholen (financiële onderbouwing) (Gemeentebld afd. 1, nr. 553).

Besluit:

De verdeling van het geld voor de uitvoering van het plan van aanpak zwakke basisscholen pas te doen nadat we een financiële verdeling en onderbouwing per school hebben goedgekeurd in de raad.

67° Motie van het raadslid Van der Pligt inzake aanpak kwaliteitsimpuls zwakke basisscholen (betrekken medezeggenschapsraad) (Gemeentebld afd. 1, nr. 555).

Besluit:

De medezeggenschapsraad van de betrokken scholen alsnog te betrekken bij het opstellen en uitvoeren van de plannen van aanpak.

68° Motie van het raadslid Van der Pligt inzake aanpak kwaliteitsimpuls zwakke basisscholen (aanvalsplan) (Gemeentebld afd. 1, nr. 554).

Besluit:

Het college op te dragen om bij de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap namens de raad van Amsterdam over te brengen dat er een aanvalsplan moet komen om lokale overheden meer instrumenten te geven om in te grijpen als de kwaliteit van het onderwijs aan de kinderen van hun stad in gevaar dreigt te komen.

De moties maken deel uit van de beraadslaging.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Limmen.

De heer **LIMMEN**: Wij vinden het heel goed dat er nu een plan is om daadwerkelijk iets te doen aan de 33 zwakke scholen in Amsterdam. Als we de onderzoeken op dat gebied zien, dan kunnen we onze ogen daarvoor niet sluiten. Wij steunen het akkoord en hopen dat het goed komt. Wij zijn ook blij met de grote rol van de

Inspectie in dit akkoord. Het is goed dat de lokale overheid hier de regie over voert. Verder willen wij ons aansluiten bij de woorden van de wethouder van het CDA in Rotterdam. Hij zei dat het gek is dat een Chinees met een vieze keuken meteen wordt gesloten, maar dat een beroerde school jarenlang zijn gang kan gaan.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Hoogerwerf.

Mevrouw **HOOPERWERF**: De fractie van D66 steunt deze plannen ook. Het is natuurlijk ingrijpend dat de overheid zich zo sterk moet bemoeien met scholen. Wij maken ons echter ernstig zorgen over de kwaliteit van de scholen. Het gaat om een behoorlijk aantal scholen. We hebben hier ook in onze financiële beschouwingen aandacht voor gevraagd. We zijn blij dat er een grote verantwoordelijkheid bij de scholen wordt gelegd, want daar moet het gebeuren. Daar moet de kwaliteitsslag plaatsvinden. Ik denk dat het goed is dat u zich als wethouder persoonlijk blijft inzetten om dit goed te volgen en er aandacht aan te besteden.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan wethouder Asscher.

Wethouder **ASSCHER**: Het belang van het feit dat de raad zich op dit punt zeer eensgezind toont moet niet onderschat worden. Juist omdat het gaat om een onderwerp waarbij de formele bevoegdheden heel beperkt zijn, maar waar de morele plicht des te sterker is om als lokale overheid op te komen voor Amsterdamse kinderen die nu niet het onderwijs krijgen waar ze recht op hebben. Voor iedereen die het stadsbestuur op afstand probeert te houden met de mededeling: daar gaat u niet over, is het heel goed dat het college kan zeggen dat de raad zich hier sterk hierbij betrokken voelt en dit ook duidelijk uitspreekt. Daarvoor zijn wij heel erkentelijk. De afgelopen maanden is dat al van betekenis gebleken bij de gesprekken die ik met schoolbesturen heb gevoerd. Dat geldt des te meer nu er zo duidelijk stelling wordt genomen in het debat dat landelijk gevoerd wordt. De Amsterdamse afvaardigingen van die partijen betonen zich, vanuit de lokale problemen en vanuit de praktijk die zo schrijnend is, heel duidelijk leidend ten opzichte van hun Haagse partijgenoten. Ik trek heel gebroederlijk op met collega Geluk van het CDA in Rotterdam die op een gegeven moment zelfs ouders een brief heeft moeten sturen om hen te adviseren naar een andere school om te zien. Daar kom je op een gegeven moment uit als de kwaliteit slecht blijft en als degenen die daarvoor verantwoordelijk zijn daar onvoldoende aan doen. Er is in dit land nog nooit een school gesloten vanwege gebrek aan kwaliteit. Ik denk dat we een heel intensieve operatie zijn begonnen door ons te bemoeien met de kwaliteit van het primair onderwijs. Ik denk dat het zeer de moeite waard is. We merken nu bij een aantal scholen een doorbraak. De mentaliteit verandert en scholen zien ook duidelijk het voordeel als ze meewerken aan deze aanpak. Voor het team dat onderwijs geeft is het ook niet leuk als het keer op keer door de Inspectie als zwak wordt beoordeeld. Als er dan perspectief ontstaat om daar uit te komen en meer datgene te doen waarvoor mensen het onderwijs zijn ingegaan, dan werkt dat buitengewoon positief. We zijn er echter nog lang niet. Nogmaals veel dank voor uw woorden.

Ik probeer kort op de vragen in te gaan. De verhouding van de cofinanciering hangt samen met de vraag die mevrouw Van der Pligt mij heeft gesteld. Dat kan verschillen. Wij bekijken ook de financiële situatie van een school en bekijken wat er concreet nodig is. Het maatwerk dat wij willen voeren impliceert dat er altijd sprake moet zijn van een zekere cofinanciering. Tegelijkertijd kunnen we er niet een algemeen

percentage op plakken zoals dat bij andere beleidsvelden gebruikelijk is. U zegt dat het verbeteren van resultaten kan plaatsvinden via ontsnappingsroutes. Wij zijn ons daarvan bewust, maar ik denk dat het goed is dat u ons er nog eens op wijst. We zullen er rekening mee houden bij de afspraken die we maken en bij de manier waarop we verslag uitbrengen aan uw raad. U hebt ook een opmerking gemaakt over het gebruik van het onderwijs als medium voor politieke en ander boodschappen en voor allerlei andere maatschappelijk belangrijke zaken. Ik denk dat de Amsterdamse politiek zich daar ook schuldig aan heeft gemaakt. Vaak is dat vanuit een terecht gevoelde behoefte om een probleem aan te pakken. Het is ook onze taak om daarin heel terughoudend te zijn. Scholen vragen dat ook. Wij vragen hen om hun primaire taak beter te vervullen. Zo zullen wij ons hier en daar terughoudender moeten opstellen met het toevoegen van wensen, hoe belangrijk die ook zijn. Niet tegelijkertijd verdraagzaamheid, een gezonde traktatie en noemt u het allemaal maar op.

Hoe gaan we om met een situatie waarbij de leiding van een school die de situatie moet verbeteren zelf onderdeel van het probleem vormt? We zullen dat moeten doen door telkens een niveau hoger te komen. We zullen de bovenschoolse leiding daarop moeten aanspreken. Uiteindelijk zijn de rapporten van de Inspectie natuurlijk de koevoet waarmee we binnen kunnen komen. U hebt echter gelijk dat dit de zaak kan compliceren. We richten ons niet alleen op openbare scholen mee, maar ook op bijzondere scholen. Voor zover ik weet zijn het geen scholen die bijzondere eisen stellen aan leerlingen voordat ze op die school mogen komen.

(De heer **DE WIT**: De scholen uit het bijzonder onderwijs zijn in principe dus algemeen toegankelijk?)

Ja. Dat probeerde ik te zeggen, maar u zegt het beter.

Tegen de SP wil ik zeggen dat wij het met u eens zijn dat schoolbesturen verantwoordelijk zijn voor de kwaliteit van het onderwijs. De schoolbesturen zelf zeggen dat ook herhaaldelijk. Ik ben blij dat er nu beweging is in de richting van acceptatie dat ook een lokale overheid er echt iets over te zeggen heeft. Als het lukt om in de Tweede Kamer een formele bevestiging daarvan te krijgen, dan zou dat voor de toekomst heel belangrijk zijn. Voor dit moment is het al heel belangrijk dat de raad hier zo duidelijk over is en dat de schoolbesturen er ook voor hebben getekend. Dat werd ook door de heer De Wit geciteerd. Ik zal met uw steun ook vasthoudend zijn naar de besturen toe.

U vraagt om een financiële analyse. Zeker, maar daarvoor zijn we afhankelijk van de gegevens van het Ministerie van OCW. Ik heb daar onlangs met staatssecretaris Dijkema over gesproken. Wij hebben die informatie nodig en tot voor kort werd daar terughoudend mee omgegaan. We hebben afgesproken dat deze informatie gemakkelijker met ons gedeeld wordt zodat we een beeld krijgen van de exacte financiële situatie van een school. Overigens wil ik de voorzitter vragen om de behandeling van de moties straks te laten plaatsvinden zodat ik ze heel nauwkeurig kan preadviseren. Ik moet namelijk even nadenken over de implicaties van uw voorstel over de financiën. Ik denk dat u en ik niet willen dat dit grote vertraging oplevert. Ik ben het wel met u eens dat we scholen die geld hiervoor op de plank hebben liggen niet onnodig subsidiëren. Als u wilt dat ik dat onderzoek, dan zeg ik u dat toe. Als u echter een door de raad goedgekeurd plan van aanpak per school wilt waarin de financiële situatie van het schoolbestuur is opgenomen, dan maken we ons misschien vatbaar voor vertragingen die door anderen kunnen worden veroorzaakt. Als bepaalde informatie niet wordt geleverd, dan gebeurt er verder niets. Dat is precies wat we niet willen. Ik hoop zo een moment te vinden om hier goed naar te kunnen kijken.

(De **VOORZITTER**: Het lijkt me een goed idee om de preadvisering op te schorten tot na de onderbreking van de avondzitting. We kunnen daarna een korte tweede termijn houden en daarna de besluitvorming.)

Dat zou mij verstandig lijken.

(De **VOORZITTER**: Gaat u daarmee akkoord? Dan doen we dat.)

Ik denk dat ik op de opmerkingen van het CDA heb gereageerd. Tegen D66 kan ik zeggen dat dit zeker een heel duidelijke persoonlijke inzet vergt. Dat is bij dit onderwerp ook zeer de moeite waard.

De verdere behandeling van punt **8** wordt even aangehouden.

10

Voordracht van het college van burgemeester en wethouders inzake nieuw voorstel eigen bijdrage (Gemeentebld afd. 1, nr. 505).

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer De Wit.

De heer **DE WIT**: Er zijn inmiddels meerdere teksten over dit probleem verschenen. Nu ligt er opnieuw een andere tekst voor ons dan de tekst bij de raadscommissie van 9 oktober 2008. Van een robuuste opstelling tegenover de rijksoverheid – geen teruggave van middelen – en een zelfde opstelling ten opzichte van misschien gerechtvaardigde claims van aanbieders – u moet niet bij ons zijn, maar we willen eventueel wel een doorgeefluik voor uw claims openen – is in het voorliggende stuk niets meer terug te vinden. Het wordt voorgesteld alsof de grote problemen met de inburgering voortkomen uit het gegeven dat inburgeraars de voorgelegde contracten niet zouden willen tekenen. Dat is slechts ten dele het geval. Allereerst heeft mevrouw Vogelaar bij haar aantreden als minister nogal wat relativerende woorden gesproken over het nut en de noodzaak van de eigen bijdrage van inburgeraars. Zij wilde zich toen kennelijk onderscheiden van haar voorgangster, mevrouw Verdonk, maar niet onderdoen in daadkracht. Haar geluid heeft in ieder geval voor veel verwarring gezorgd over het verplichte karakter van de eigen bijdrage. Op de roc's werd het een punt van discussie. De inburgeraars meenden dat de eigen bijdrage van tafel was. Op mijn vraag hierover in de raadscommissie aan wethouder Buysen zei zij dat er geen sprake was van enige aanpassing. De wet was voor haar duidelijk.

Daarnaast is de tekortschietende organisatie bij de uitvoering van de inburgering debet geweest aan de verdere verrommeling met als gevolg de huidige patstelling. Het voorliggende stuk handelt over de manier waarop de wethouder de rijksmiddelen kan behouden en toch een vorm vindt om de verplichte eigen bijdrage voor inburgeringsplichtigen en inburgeringsbehoefteigen – want beide groepen moeten volgens de Inburgeringswet een eigen bijdrage betalen – zodanig te formuleren dat de gemeente zich aan haar wettelijke verplichtingen houdt en de rijksbijdrage kan behouden en inburgeraars de facto geen eigen bijdrage betalen. De wethouder heeft die vorm gevonden. Het college gaat de eigen bijdrage innen na het beëindigen van het inburgeringstraject en verstrekt tegelijkertijd een premie ter hoogte van de eigen bijdrage bij het behalen van het inburgeringsexamen. Deze aanpak zou, breed doorgevoerd, een echte impuls geven aan Amsterdam kennisstad. Alle school- en collegegelden worden pas geïnd bij het beëindigen van de opleiding en men krijgt van gemeentewege een premie ter hoogte van de geheven school- en collegegelden bij het behalen van het

examen. Ik kan het niet anders uitleggen: dit is gratis studeren. Inburgeren is geen vrijblijvende zaak meer. Daar is een lang proces van voortschrijdend inzicht aan voorafgegaan met als schrijnend dieptepunt de moord op Theo van Gogh en de bedreiging van verschillende politici. Er was toen en er is nu nog een maatschappelijke urgentie om van de vrijblijvendheid af te raken en inburgeren, dat begint met het leren van de Nederlandse taal, tot een wettelijke plicht te maken. De raadscommissie heeft bij de invoering van de verordening uitdrukkelijk laten weten dat de eigen bijdrage als een beloning van goed gedrag bij het succesvol afronden van de inburgering teruggegeven mocht worden.

(Mevrouw **HOOGERWERF**: Kunt u mij het causale verband tussen de moord op Theo van Gogh, gepleegd door een jongen die in Amsterdam is geboren, en deze inburgeringskwestie uitleggen?)

Het feit dat inburgering en integratie zo slecht van de grond is gekomen, is toen heel indringend naar voren gekomen. Toen is ook de maatschappelijke urgentie heel duidelijk naar voren gekomen. De debatten vier jaar geleden waren heel duidelijk.

Tegenover die raadsbreed gegunde bonus behoorde een redelijke en gerechtvaardigde tegenprestatie te staan. Dat laatste moet gehandhaafd blijven vinden wij. De VVD kan zich omwille van het behoud van de rijksbijdrage vinden in de voorliggende formulering van het college, mits de eigen bijdrage alsnog wordt geïnd als het inburgeringstraject wordt afgebroken of als het inburgeringsexamen niet wordt behaald. Om dat doel te bereiken, heb ik een motie opgesteld.

De **VOORZITTER** deelt mee dat de volgende motie is ingekomen:

69° Motie van het raadslid De Wit inzake eigen bijdrage inburgering (Gemeentebld afd. 1, nr. 556).

Draagt het college van burgemeester en wethouders op:

De eigen bijdrage alsnog actief te innen als genoemde tegenprestatie – het inburgeringsexamen wordt niet gehaald – uitblijft.

De motie maakt deel uit van de beraadslaging.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Limmen.

De heer **LIMMEN**: In de visie van het CDA is integratie een wederkerig proces tussen de samenleving en migranten, een samenleving die verwelkomt en migranten die binnenkomen. Van migranten verwachten we dat ze zich de Nederlandse taal eigen maken, dat ze kennisnemen van de Nederlandse wetgeving en cultuur en dat ze daarbij door de overheid gefaciliteerd worden. Bij dat laatste gaat het mis. Kennelijk slagen we er niet in om dit op een goede manier te faciliteren. Dat laat echter onverlet dat deze discussie voor ons een hoog principiële karakter heeft. Wij vinden dat een eigen bijdrage van iemand die in onze samenleving integreert een persoonlijk commitment betekent. Een commitment dat de kans kleiner maakt dat de inburgeraar voortijdig afhaakt. Daarnaast zal de deelnemer aan een inburgeringcursus die op een slechte manier wordt uitgevoerd daarmee terecht minder snel genoeg nemen als hij zelf direct heeft betaald. Met andere woorden: iemand is kritisch als hij er geld voor heeft betaald en minder kritisch als iets gratis is. Wij denken dat dit in een heleboel gevallen opgaat.

(Mevrouw **MAHRACH**: Het gaat hier ook om de niet-verplichte inburgeraar. Is het commitment niet voldoende op het moment dat hij zich aanmeldt voor een inburgeringscursus?)

Ik zie dat probleem wel, maar dan nog vinden wij dat de eigen bijdrage niet generiek geschrapt moet worden. Als we kijken naar de toeloop bij inburgeringscursussen in het verleden, dan was dit ook al een probleem toen de cursussen nog gratis waren. Waarom zou het, als we het voorstel van de wethouder zouden steunen, nu wel opgelost worden? Voor ons is dat een reden om tegen te stemmen. Wij willen nog even de motie van de VVD lezen voordat we onze mening daarover kenbaar maken.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Ulichki.

Mevrouw **ULICHKI**: Ik werd even afgeleid toen de heer De Wit van de VVD zijn bijdrage leverde. Ik hoorde achteraf dat u een verband legde tussen de moord op Theo van Gogh en de inburgeringskwestie. Ik ben er nog steeds een beetje onrustig van, want de toelichting van de heer De Wit begrijp ik nog steeds niet. Dit terzijde, maar ik wilde het toch even kwijt. Het zal u niet verbazen dat GroenLinks wel instemt met het voorstel dat nu voor ons ligt. Als wij aan inburgering denken, dan denken wij aan meedoen, aan de taal leren, aan participatie en aan vooruitkomen. Daar zou het althans over moeten gaan, maar daar gaat het al lange tijd niet meer over. Het gaat wel over Kafka. Inburgeraars moeten wachten en nogmaals wachten. Er zijn problemen met werving en plaatsing, met dubbele tellingen, enzovoort, enzovoort. Dat is onze schuld, zeker, maar mijn fractie blijft erbij dat wij hoge ambities hebben geformuleerd en ons daardoor voor een belangrijk deel in de problemen hebben gebracht. We hebben echter ook te maken met een onuitvoerbare wet van mevrouw Verdonk die ons niet de mogelijkheden heeft geboden om vrijuit beleid te kunnen ontwikkelen zodat iedereen mee kan doen, maar ons eerder verplichtingen oplegde dan ruimte gaf om mensen te laten inburgeren.

(De heer **DE WIT**: Volgens mij is de inburgeringswet van mevrouw Verdonk met 149 stemmen voor aangenomen.)

Dat klopt. Dat betekent niet dat ik dus vind dat het een goede wet is. Mijn fractie heeft inderdaad voor gestemd, maar mijn fractie doet wel eens vaker dingen die ik achteraf niet begrijp.

Het college wil met het voorliggende voorstel een begin maken met het opruimen van Kafkaïaanse situaties. Wie kan het daar niet mee eens zijn? Natuurlijk zijn wij het daarmee eens. Wij zijn het ook eens met de bonusregeling van 270 euro waarmee de eigen bijdrage verevend wordt. We kunnen hier wel verschillende theorieën en visies op loslaten, maar we hebben een probleem. Dat probleem bestaat erin dat we in Amsterdam 8000 mensen hebben die geen contract hebben, maar wel een traject volgen. We lopen het risico dat we een bedrag van 50 miljoen euro niet bij het Rijk kunnen declareren. Dat probleem moeten we oplossen en dat doen we door met dit voorstel in te stemmen. We hebben dit besproken als onderdeel van een groter verhaal, een versnellingsplan dat de wethouder aan ons heeft gegeven. Bij het lezen van die plannen viel het mij op dat de andere G4-steden veel aandacht besteden aan samenwerking met migrantenorganisaties. Wij doen dat ook, maar in mindere mate dan de rest van de G4. Wij zetten onze wervingsteams in bij sportclubs, in het onderwijs en bij evenementen. Dat is prima, maar ik denk dat er veel te halen valt bij migrantenorganisaties en vrouwenorganisaties. Ik denk dat we veel kansen laten liggen als we deze organisaties niet optimaal erbij betrekken. Voor mijn fractie is dit belangrijk. U hebt weliswaar toegezegd om dit te gaan doen, maar ik wil toch door middel van een motie het belang

benadrukken van het betrekken van migrantenorganisaties. Clubs kunnen bijvoorbeeld een voorbereidingsvergoeding krijgen om mensen actief te werven. Als u in november 2008 met een nieuw uitvoeringsstelsel komt, ben ik erg nieuwsgierig naar uw ervaringen met het betrekken van migrantenorganisaties. Misschien is het wel een goed idee om die bij het totale uitvoeringsplan te betrekken.

Ik heb daarnaast nog een vraag. De commissie-Winsemius is bezig met aanpassingen van de wet. Kunt u ons vertellen wanneer zij daarmee klaar is en wanneer u ons daarover kunt informeren? Tot slot wil ik alle betrokken partijen veel succes wensen met de uitvoering.

De **VOORZITTER** deelt mee dat de volgende motie is ingekomen:

70° Motie van het raadslid Ulichki inzake nieuw voorstel eigen bijdrage deelnemers inburgering (Gemeentebld afd. 1, nr. 557).

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

- migranten- en vrouwenorganisaties actief te betrekken bij de werving en plaatsing van inburgeraars;
- een voorbereidingsvergoeding beschikbaar te stellen voor deze organisaties om wervingsacties uit te voeren;
- dekking te zoeken binnen de post voor inburgering;
- de raad in januari 2009 te informeren over de resultaten van deze aanpak en bij succes deze werkwijze te implementeren bij de verdere ontwikkeling van het nieuwe uitvoeringsstelsel inburgering.

De motie maakt deel uit van de beraadslaging.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Hoogerwerf.

Mevrouw **HOogerWERF**: Ik denk dat wij in de commissie een aantal goede discussies over dit belangrijke onderwerp hebben gevoerd. Inburgeren is heel belangrijk voor mensen die zich thuis willen voelen in een land. Het is schrijnend als de VVD daar vandaag een heel vreemde draai aan geeft en er opeens de moord op Theo van Gogh aan koppelt. Ik ben blij dat ik sociaalliberaal ben en niet conservatief. Ik denk dat de wethouder goed naar de commissie geluisterd heeft. U hebt onderzocht of dit binnen de wet past. Dat was ons voornaamste argument. Gaat u iets doen wat in strijd met de wet is? Ik heb gelezen dat u dit getoetst hebt en een andere, creatieve vondst hebt bedacht door een bonus in te stellen. Ik kan me goed voorstellen dat juist inburgeraars die het niet breed hebben dit als een extra stimulans ervaren om aan zo'n traject te beginnen en het ook daadwerkelijk af te maken. D66 was erg kritisch in de commissie, maar zal nu voor deze notitie stemmen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Mahrach.

Mevrouw **MAHRACH**: Wij hebben hier uitvoerig in de commissie over gesproken en alle principiële argumenten voor of tegen dit voorstel benoemd. De PvdA-fractie is uiteraard niet blij met de gang van zaken bij de inburgering, maar deze oplossing voorziet in het financiële risico dat wij straks zullen hebben als de contracten niet getekend worden. Daarom zullen wij voor dit voorstel stemmen. Ik wil nog even op de motie van

GroenLinks ingaan. Ik heb van de wethouder begrepen dat wij in de volgende commissievergadering spreken over de werving. Ik vind het op voorhand een goede motie. Omdat de werving nu niet goed loopt, is het een goed idee als migrantenorganisaties en andere organisaties waar potentiële inburgeraars te vinden zijn gestimuleerd worden om te werven. In dat opzicht kunnen wij deze motie steunen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Van der Pligt.

Mevrouw **VAN DER PLIGT**: Ik zal het kort houden. Wij zullen de variant in de voordracht die nu voorligt, steunen. De oplossing die wordt gekozen omdat we anders geld mislopen, is niet de manier die wij voorstaan om de eigen bijdrage te innen, maar dat is zo langzamerhand wel bekend. Wij beschouwen dit als een noodgreep die wordt toegepast, maar niet als de oplossing om de chaos bij de inburgering in Amsterdam op te lossen. Deze voordracht beschouwen wij daarom als een louter financiële voordracht en heeft niets te maken met een oplossing van het probleem. Wij beschouwen dit als een stap in de goede richting. Op 6 november 2008 zullen we dit uitvoerig in de commissie bespreken.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan wethouder Asscher.

Wethouder **ASSCHER**: Niet alle problemen met de inburgering zijn te wijten aan de wet-Verdonk en dit is dus ook niet de totale oplossing. Het is wel zo – en daarom bespreken we dit nu en niet later – dat dit voor heel veel mensen een belemmering vormt om een contract voor inburgering te tekenen. Dat heeft allerlei gevolgen. Dat is de reden dat ik dit aan u voorleg. Ik heb het al eerder willen doen, maar het voorstel is nu gewijzigd. De problemen worden zowel door de wet in Den Haag veroorzaakt als door de manier waarop we dit in Amsterdam hebben georganiseerd. Wij zijn daar op geen enkel moment voor weggelopen. Ik heb dat een aantal keren ruitelijk toegegeven. Dat is op zichzelf niet zo interessant, de vraag is wat we eraan doen. Ik heb u daarover vandaag nog een tussentijdse rapportage gestuurd, een brief die gisteren in het college is behandeld, om u daarvan op de hoogte te stellen. Daarin staat dat een aantal van de maatregelen die we hebben getroffen effect beginnen te sorteren, maar dat ik het nog veel te vroeg vind om de vlag daarover uit te steken. De problemen zijn heel serieus en de aantallen die we ooit voor ogen hadden, worden bij lange na niet gehaald. Dat is geen verrassing, maar het onderstreept het feit dat dit een onderdeel is en zeker niet de gehele oplossing.

We kunnen verschillende metaforen gebruiken bij het door sommigen als principieel beoordeelde debat over de eigen bijdrage. De VVD zegt dat het lijkt alsof mensen hun studiefinanciering niet hoeven te betalen als ze maar naar college komen. Je kunt ook een andere metafoor gebruiken. Wij willen heel graag dat mensen gebruikmaken van opvoedondersteuning en opvoedcursussen. Om mensen daartoe te prikkelen, nodigen we ze uit, wijzen we hen op het belang ervan en zorgen we voor een goed aanbod. Dan vind ik het heel vreemd om vervolgens te eisen dat mensen er 270 euro voor betalen omdat wij dit zo graag willen. Zo kijk ik er tegenaan. Laten we nog even terugdenken aan de mensen over wie we het hebben. Het gaat heel vaak om mensen met weinig inkomen voor wie het een heel grote stap is om aan een dergelijk traject mee te doen. Ik doel daarbij op inburgeringsbehoefte, mensen die vaak in een isolement verkeren, juist vanwege hun taalachterstand. Om die mensen over de streep te trekken, is de eigen bijdrage in een theoretisch model misschien heel logisch, maar in de praktijk gebeurt het tegenovergestelde van datgene wat we willen bereiken. Ik wil in dat verband

ook een klemmend beroep op het CDA doen. U zegt dat het bij de integratie gaat om het feit dat mensen de taal willen leren, dat ze bereid zijn om zich in te zetten, dat het een wederkerig proces is. Vervolgens zegt u dat met dit voorstel de bijdrage generiek geschrapt wordt. Dat is juist niet het geval. De eigen bijdrage wordt geschrapt als iemand drie maanden vrijwillig aan zo'n cursus heeft deelgenomen. Om de taal te leren, om Nederland te leren kennen. Ik vind dat u te veel meegaat met de vrijemarktdenkers en hun opvattingen over de manier waarop je met een eigen bijdrage allerlei extra's bereikt. U zegt dat mensen pas een echte wil tot integratie hebben getoond als ze een eigen bijdrage betalen en die niet terugkrijgen als ze drie maanden hebben deelgenomen. Daarmee miskent u de positie van een moeder met weinig geld die via de school met heel veel moeite in een dergelijk traject geïnteresseerd raakt, de taal leert en op een ouderavond over haar kind kan communiceren. Dat willen wij bereiken. Ik doe echt een beroep op u om dit voorstel anders te beschouwen dan het voorstel van enige tijd geleden en om het te steunen. Dat zou een belangrijk signaal zijn voor het maatschappelijke effect dat we met inburgering willen bereiken.

Ik beschouw het verband tussen de eigen bijdrage en de moord op Theo van Gogh als een vergissing. Ik zou heel mooi vinden als de VVD dat weer ongedaan maakt. Het belang van integratie is niet omstreken. Het belang van integratie is door allerlei gebeurtenissen nog eens extra onderstreept. U kunt toch werkelijk geen verband leggen tussen het belang om de eigen bijdrage na drie maanden niet terug te geven en de afschuwelijke moord op Theo van Gogh. Het zou u sieren als u dat uit de discussie verwijdt.

(De heer **DE WIT**: Daar wil ik toch op reageren. Het gaat mij om de urgentie die toen zo heel erg naar voren is gekomen. Er was bij die gebeurtenis geen sprake van integratie. We stonden als het ware met de ruggen tegen elkaar en er moest alles op alles gezet worden om de integratie voor elkaar te krijgen. Dat verband heb ik willen leggen. Niets meer en niets minder.)

U kiest zelf uw woorden, maar ik vind het verband met het afwijzen van het voorstel om de eigen bijdrage van mensen die zich voor een inburgeringscursus opgeven na drie maanden terug te geven op zijn minst vergezocht. Het is echter de keuze van de VVD.

Het is belangrijk om verder te praten over de tussentijdse rapportage die ik u heb gestuurd en over de effecten van de maatregelen die we tot nu toe hebben getroffen om de doorlooptijden te bekorten, om een aantal experimenten uit te voeren en de werving te intensiveren. U weet al dat ik vind dat we wel degelijk ook bij migrantenorganisaties moeten werven. Ik heb de motie nog niet kunnen bestuderen, maar ik denk dat wij er positief over zijn. Ik ga de voorzitter zo dadelijk 15 seconden de tijd vragen om haar nauwkeurig te lezen.

De commissie-Winsemius zal ergens in 2009 een advies publiceren. Ik weet zo niet uit mijn hoofd welk moment zij in gedachten heeft. Dank voor uw succeswens. Ik kan u zeggen dat het voor degenen die namen ons met de uitvoering belast zijn een heel stevige taak is. De ballast van een ingewikkelde organisatie en een ingewikkelde wetgeving en daarnaast de grote maatschappelijke en politieke druk om dit voor elkaar te brengen maakt dit tot een ingewikkelde opgave. Daarom is het ook goed dat we er zoveel over praten in onze raadscommissie.

Ik stel het buitengewoon op prijs dat D66 dit voorstel wil steunen. Ik denk dat het ook recht doet aan het debat in de commissie en het toont maar weer eens aan dat zo'n uitwisseling effect kan hebben op iemands standpunt. Ik ben het vanzelfsprekend

volstrekt eens met de Partij van de Arbeid dat de aanleiding hiervan niet vrolijk is. Ik zei al dat er geen enkele reden is om nu de vlag uit te steken. Het maatschappelijke doel dat we er echter mee willen bereiken, vergt van ons dat we de uitvoering snel op orde krijgen. Ik beloof u niet dat dit snel het geval zal zijn. De feiten spreken ons daarbij tegen. Ik beloof u wel dat wij de reeks maatregelen uit het versnellingsplan met volle kracht inzetten. De effecten ervan beginnen zichtbaar te worden, maar ook dat is geen reden om nu te zeggen dat we het lek boven water hebben.

(De heer **LIMMEN**: Dat is precies datgene waarop wij de wethouder wilden bevragen omdat daar voor ons het probleem zit. U vraagt ons om een voor ons heel belangrijk principieel punt, de wederkerigheid, te laten vallen. Aan het eind van uw betoog zegt u echter – en ik denk dat u dat terecht zegt – dat u geen enkele garantie hebt dat het hiermee goed komt. Ik heb in mijn bijdrage gezegd dat inburgering in het verleden gratis was en dat de toeloop toen ook betreurenswaardig laag was. Voor ons weegt dat zwaar bij het antwoord op de vraag of we hierin mee moeten gaan of niet. Misschien kunt u daar nog even op ingaan.)

Ik begrijp het. Ik zeg niet dat dit het ei van Columbus is. Ik zeg wel dat dit een belemmering vormt die we hiermee niet eens helemaal wegnemen, maar die we wel kunnen verminderen. Mijn oprechte vraag aan u is: als de moeder waarover ik sprak drie maanden vrijwillig naar de cursus gaat, vindt u dan dat ze voldaan heeft aan de eis van wederkerigheid waardoor ze haar 270 euro kan terugkrijgen, of vindt u dat niet? Als u dat niet vindt, dan bevindt u zich inderdaad in het kamp van de VVD. Dat zou me tegenvallen van u.

(De heer **LIMMEN**: Dat soort of-of-scenario's ken ik. Daar ga ik niet op in. Ik kan u wel zeggen hoe wij er tegenover staan. Wij vinden het heel belangrijk dat mensen een commitment uitspreken, dat ze zelf willen deelnemen. Het is dan aan de samenleving om migranten op een goede manier te faciliteren, om cursussen aan te bieden en ze een kans te geven om de examens te halen. Dat is iets waarvoor wij moeten zorgen. Ik vind dat we meer van mensen kunnen vragen dan dat ze aanwezig zijn.)

Daarmee neemt u op de koop toe dat mensen die onzeker zijn over de vraag of ze het examen zullen halen, maar wel bereid zijn om een contract te tekenen en drie maanden vrijwillig naar een cursus te gaan om zich in de Nederlandse samenleving en in de taal te verdiepen, die stap niet zetten en niet aan de inburgeringscursus meedoen vanwege het financiële risico. Voor heel veel gezinnen is dat een serieus financieel risico, 270 euro is veel geld. Dat neemt u op de koop toe en dat valt mij tegen.

(De heer **LIMMEN**: Dat argument zou voor mij zwaarder wegen als ik andere ervaringen had uit de tijd toen het nog gratis was. U zegt zelf dat u absoluut niet weet wat het effect zal zijn als we dit doen.)

Dat vind ik een beetje een drogreden. Als u zegt dat het geen effect heeft, dan heeft dat niet te maken met de wederkerigheid waarop u de nadruk legt. Als mensen na drie maanden hun geld terugkrijgen noemt u dat niet wederkerig. Ik waag dat te betwijfelen. Dat de uitvoering moet worden verbeterd, daarover is de raad het van SP tot VVD roerend over eens.

(De heer **DE WIT**: Een bedrag van 270 euro is een rib uit het lijf van een arme moeder met een gezin, dat snappen wij ook. Wij hadden daarvoor ook allerlei alternatieve regelingen met afbetalingen en noem maar op in het leven geroepen. Die zijn wat mij betreft niet van tafel en bieden nog

allerlei mogelijkheden. Daarnaast wil ik nog even opmerken dat wij raadsbreed in de commissie hebben gezegd dat juist de premie, de bonus van de teruggave van de eigen bijdrage, gekoppeld moet zijn aan het succesvol afronden van de inburgering en niet aan een aanwezigheid gedurende drie maanden. Wat is bovendien aanwezigheid? Een keer verzuim? Drie keer verzuim? Moeten we er ook de leerplichtambtenaar op afsturen om dat te controleren? Het is allemaal een beetje onzin. Het gaat uiteindelijk toch om het resultaat.)

Ik vind dat u heel bagatelliserend doet over iemand die naast een druk bestaan drie maanden vrijwillig aanwezig is bij een inburgeringscursus. Dat betreurt ik. Het is echter duidelijk dat we vanavond deze kloof niet zullen overbruggen. Het zij zo.

(De heer **LIMMEN**: Ik wil nog één opmerking hierover maken. Het is toch zo dat iemand deze cursus in termijnen kan betalen? Dan betaalt iemand een veel lager bedrag. Dat soort faciliteiten bestaat toch nog?)

De wet stelt het bedrag op 270 euro vast. We kunnen daar nog allerlei dingen omheen bedenken. Dat proberen we ook, maar we moeten 270 euro vragen. Dat geld is iemand kwijt als hij het examen niet haalt en dat is volstrekt ongewis. Dat vormt wel degelijk een drempel. Ik zou het zo mooi vinden als mensen wel die stap zetten en drie maanden hun best doen. Hopelijk slagen ze voor het examen, maar ook als dat niet het geval is, lopen ze geen financieel risico, loopt hun gezin geen financieel risico. Wij willen dat mensen deze stap zetten. Dan is er sprake van wederkerigheid. We willen dat juist niet ontmoedigen en dat is nu voor heel veel mensen wel het geval.

(Mevrouw **HOGERWERF**: Ik denk dat de kloof niet zozeer in de techniek zit waar vooral het CDA moeite mee heeft. De kloof is volgens mij veel meer gelegen in de opvatting van de VVD dat inburgeraars er kennelijk de kantjes van aflopen en dit geldt gemakkelijk binnenhengelen. Daar wil ik echt afstand van nemen.)

(De heer **DE WIT**: Hier moet ik echt afstand van nemen. Dat heb ik niet gesuggereerd. Het gaat ons om het succesvol afronden van de inburgering en niet over het feit dat mensen de kantjes eraf zouden lopen, integendeel.)

Ik denk dat ik mijn bijdrage heb geleverd.

De **VOORZITTER**: Daarmee is de eerste termijn afgerond. Heeft de raad behoefte aan een tweede termijn of kunnen we overgaan tot besluitvorming? We kunnen overgaan tot besluitvorming. Dan gaan we over de moties stemmen. Ik kan mij voorstellen dat we ook over de voordracht stemmen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan wethouder Asscher.

Wethouder **ASSCHER**: Ik ben u nog een preadvies schuldig. Ik moet even kauwen op de betekenis van het tweede besluit van de motie-Ulichki. Daarin vraagt u om een voorbereidingsvergoeding beschikbaar te stellen om wervingsacties uit te voeren. Ik wil daar graag enige vrijheid in hebben. We hebben al allerlei vergoedingen voor werving. Ik weet niet precies wat het betekent als we nu besluiten om een voorbereidingsvergoeding beschikbaar te stellen en welk beslag dit op het budget legt. Mag ik u voorstellen dat ik dit element betrek bij de uitvoering, maar dat we er nu geen definitief besluit over nemen omdat we niet precies weten wat het behelst? In dat geval kan ik de motie van een positief preadvies voorzien. Als u dat niet wilt, dan stel ik voor om

de motie tijdens de volgende raadsvergadering te behandelen als we de tussentijdse rapportage bespreken. Dan kan ik er een gedegen preadvies op geven.

(Mevrouw **ULICHKI**: Ik laat de uitwerking aan u over. Ik ben uitgegaan van een plan van uw college wethouder Ossel, Vrouwenemancipatie, vrouwen richting werk. Daarin is ook sprake van het werven van vrouwen bij vrouwenorganisaties. Deze organisaties krijgen daarvoor een vergoeding. Het principe bestaat dus al. De concrete invulling ervan laat ik echter aan u over. Om die reden heb ik dat ook niet in de motie opgenomen.)

De **VOORZITTER**: Daarmee kan de motie nu in stemming komen. We hebben afgesproken dat er nadere voorstellen komen voor de uitspraak onder punt 2. Wilt u ook nog een preadvies over de motie-De Wit geven?

(Wethouder **ASSCHER**: U hebt gelijk. Deze motie stelt het behalen van het examen als eis. We hebben uitvoerig besproken dat ik van mening ben dat een inburgeringsbehoeftige afdoende aan de wederkerigheidseis van de heer Limmen voldaan heeft als hij drie maanden aan de cursus deelneemt. U vraagt zich af wat drie maanden deelname inhoudt. Daarover verschillen wij van mening en daaruit vloeit voort dat ik deze motie negatief preadviseer. Ik ontraad aanneming van deze motie.)

De discussie wordt gesloten.

Aan de orde is de stemming over de motie-De Wit (Gemeentebld afd. 1, nr. 556).

De motie-De Wit (Gemeentebld afd. 1, nr. 556) wordt bij zitten en opstaan verworpen.

De **VOORZITTER** constateert dat de motie-De Wit (Gemeentebld afd. 1, nr. 556) is verworpen met de stemmen van VVD en CDA voor.

Aan de orde is de stemming over de motie-Ulichki (Gemeentebld afd. 1, nr. 557).

De motie-Ulichki (Gemeentebld afd. 1, nr. 557) wordt bij zitten en opstaan aangenomen.

De **VOORZITTER** constateert dat de motie-Ulichki (Gemeentebld afd. 1, nr. 557) is aangenomen met de stemmen van VVD en CDA tegen.

Aan de orde is de stemming over de voordracht.

De voordracht wordt bij zitten en opstaan aangenomen.

De **VOORZITTER** constateert dat de voordracht is aangenomen met de stemmen van VVD en CDA tegen.

De voordracht wordt zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd; de raad neemt mitsdien het besluit, vermeld onder nr. 505 van afd. 1 van het Gemeentebld, met de stemmen van VVD en CDA tegen.

De **VOORZITTER** schorst de vergadering.

De **VOORZITTER** heropent de vergadering.

De **VOORZITTER**: Ik wil u erop wijzen dat wij, als we in dit tempo doorgaan, de agenda niet in drie dagdelen kunnen afwerken, zoals we ons hadden voorgenomen. Ik wil u aanraden om uw spreektijd goed over de resterende punten te verdelen. Als u dat consciëntieus doet, dan zal het wel lukken.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van punt **8**.

8

Voordracht van het college van burgemeester en wethouders van 1 juli 2008 tot kennisneming van het project Kwaliteitsimpuls basisscholen Amsterdam (Gemeentebld afd. 1, nr. 503).

De **VOORZITTER** geeft het woord aan wethouder Asscher.

Wethouder **ASSCHER**: De motie over de medezeggenschapsraad wil ik positief preadviseren. De motie over acties in de richting van de Tweede kamer wil ik buitengewoon positief preadviseren. Ik wil mevrouw Van der Pligt verzoeken om de motie over de financiën in te trekken met de toezegging dat ik bij de verantwoording over de verdeling van de middelen en de besteding ervan expliciet zal stilstaan bij de effecten van de toetsing van de financiële positie van de schoolbesturen van de betrokken scholen. Daarmee leg ik ook verantwoording af over het feit waarom wij het terecht vinden om geld aan een dergelijke school te geven. Als deze motie wordt aangenomen, ben ik bang dat ze een negatief effect zal hebben op het tempo van de uitvoering van de plannen die we vaststellen.

De **VOORZITTER**: Dat is de motie met nr. 553. Ik kijk even naar mevrouw Van der Pligt.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Van der Pligt.

Mevrouw **VAN DER PLIGT**: Ik vind de woorden van de wethouder geruststellend. Ik ga ervan uit dat hij dit naar beste eer en geweten zal uitvoeren en dus ben ik bereid om de motie in te trekken.

De motie-Van der Pligt (Gemeentebld afd. 1, nr. 553), ingetrokken zijnde, maakt geen onderwerp van behandeling meer uit.

De discussie wordt gesloten.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer De Wit voor een stemverklaring.

De heer **DE WIT** (stemverklaring): Voor het openbaar onderwijs heeft de overheid voldoende instrumenten. Wij gaan ervan uit dat de kwaliteit de doorslag geeft, anders stemmen ouders met hun voeten. Daarom zullen wij tegen de motie nr. 554 stemmen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Hoogerwerf voor een stemverklaring.

Mevrouw **HOOGERWERF** (stemverklaring): Het staat er niet met zoveel woorden, maar bij de motie onder nr. 555 ga ik ervan uit dat dit past in het kader van de WOR. Volgens mij heeft de medezeggenschapsraad wel adviesrecht, maar geen instemmingsrecht bij dit soort plannen en zeker geen actief recht. Wij steunen de motie omdat wij de intentie steunen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer De Wit voor een stemverklaring.

De heer **DE WIT** (stemverklaring): Wij vinden de motie onder nr. 555 volledig overbodig. De mr heeft altijd adviesrecht en als de mr geen adviesrecht heeft, dan heeft hij instemmingsrecht. Dit is dus al bij de wet geregeld.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Limmen voor een stemverklaring.

De heer **LIMMEN** (stemverklaring): Wij vinden beide moties overbodig en zullen om die reden tegenstemmen.

Aan de orde is de stemming over de motie-Van der Pligt (Gemeentebld afd. 1, nr. 555).

De motie-Van der Pligt (Gemeentebld afd. 1, nr. 555) wordt bij zitten en opstaan aangenomen.

De **VOORZITTER** constateert dat de motie-Van der Pligt (Gemeentebld afd. 1, nr. 555) is aangenomen met de stemmen van CDA en VVD tegen.

Aan de orde is de stemming over de motie-Van der Pligt (Gemeentebld afd. 1, nr. 554).

De motie-Van der Pligt (Gemeentebld afd. 1, nr. 554) wordt bij zitten en opstaan aangenomen.

De **VOORZITTER** constateert dat de motie-Van der Pligt (Gemeentebld afd. 1, nr. 554) is aangenomen met de stemmen van CDA en VVD tegen.

De voordracht wordt zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd; de raad neemt mitsdien het besluit, vermeld onder nr. 503 van afd. 1 van het Gemeentebld.

12

Voordracht van het college van burgemeester en wethouders van 16 september 2008 tot vaststelling programma Broedplaatsen 2008-2012 (Gemeentebld afd. 1, nr. 507).

De **VOORZITTER**: Bij dit punt wordt raadsadres nr. 45 betrokken.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Van Drooge.

De heer **VAN DROOGE**: Het CDA onderschrijft het belang van een bruisende creatieve sector in onze stad. Een al te uitbundig broedplaatsenbeleid kan jonge kunstenaars juist van de overheid afhankelijk maken en dat slaat de creativiteit dood. De afgelopen jaren heeft het programma Broedplaatsen al 1250 ruimten voor 2000 kunstenaars gerealiseerd. Bij de begroting 2008 is al 2,5 miljoen euro aan het broedplaatsenfonds toegevoegd. Daarmee kwam het totale budget uit op bijna 40 miljoen euro. Dat zijn heel veel broedplaatsen en is heel veel geld. Het broedplaatsenbureau stelt zelf dat het onderscheid tussen kunstenaar en ondernemer vervaagt. We hoeven kunstenaars per slot van rekening niet tot in de eeuwigheid te pamperen. Daarom vindt het CDA dat na 2009, als het jaarlijkse budget van 2,5 miljoen euro mogelijk niet meer uit de ISV-gelden gedekt kan worden, de verdere financiering van het broedplaatsenprogramma niet automatisch uit de algemene middelen moet komen. De komende jaren vragen immers om grote financiële tucht. De wethouder van Financiën heeft dit al een paar keer geroepen. Het bureau heeft al laten weten dat het op zoek zal gaan naar andere fondsen. We moeten dus niet bij voorbaat al vaststellen dat het geld uit de algemene middelen zal komen als het ISV verdwijnt. Dat zet het bureau immers niet aan tot creativiteit bij het zoeken naar andere fondsen. Daarvoor wil ik een motie indienen. Wij stellen ook voor om het geld in het broedplaatsenfonds voorlopig te gebruiken om het aantal broedplaatsen niet verder uit te breiden, maar vooral om de bestaande broedplaatsen langer in gebruik te houden. Wij willen dus niet nu al besluiten nemen voor na 2010.

De **VOORZITTER** deelt mee dat de volgende motie is ingekomen:

71° Motie van het raadslid Van Drooge inzake ISV-gelden broedplaatsen (Gemeentebblad afd. 1, nr. 558).

Spreekt uit dat:

1. Als het jaarlijkse budget na 2009 niet meer gedekt kan worden vanuit het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV), de financiering van het broedplaatsenprogramma niet automatisch uit de algemene middelen zal komen (dus daarover niet op dit moment te besluiten).
2. Het broedplaatsenfonds de bestaande budgettaire ruimte vanaf 1 januari 2009 niet aan zal wenden om het aantal broedplaatsen verder uit te breiden, maar om het bestaande aantal langer in gebruik te houden.

De motie maakt deel uit van de beraadslaging.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Buurma-Haitsma.

Mevrouw **BUURMA-HAITSMA**: Ook de VVD is enthousiast over het broedplaatsenbeleid in Amsterdam. Er zit echter geen financiële onderbouwing bij dit voorstel voor de hele periode tot en met 2012. Daarom stemt de VVD in met de voordracht tot en met 2009.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Meijer.

Mevrouw **MEIJER**: Ik had mijn inbreng kunnen afdoen met een stemverklaring, maar nu we dit behandelen, wil ik opmerken dat de SP zeer gecharmeerd is van het feit dat er zoveel vierkante meters bij komen. Ik wil er echter toch op aandringen dat wij het aantal broedplaatsen en het aantal vierkante meters behouden.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Mulder.

De heer **MULDER**: Ik zal in de eerste termijn ook maar een stemverklaring afgeven. De motie van de heer Van Drooge zullen wij niet steunen. Wij staan ook in de jaren na 2009 positief tegenover de broedplaatsen, maar zullen elke keer in de begroting moeten afwegen hoeveel geld wij daarvoor beschikbaar stellen. De zorg van de heer Van Drooge is daarom deels overbodig. We moeten ook bedenken dat de bijdrage van derden gemiddeld per vierkante meter al toeneemt. De langere periode die de heer Van Drooge voorstaat, kost meer geld. Een kortere periode voor broedplaatsen kan soms juist de voorkeur hebben, bijvoorbeeld bij het ombouwen van leegstaande kantoren. Om die reden zullen wij de motie niet steunen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Manuel.

De heer **MANUEL**: Ook D66 is van mening dat broedplaatsen een meerwaarde voor de stad betekenen. Wij vinden het beleid tot dusverre succesvol. Wij hebben indertijd aangedrongen op meer broedplaatsen in Amsterdam. Daar staan we nog steeds achter. We hopen ook dat in delen, wijken of buurten van de stad waar nog geen broedplaats is broedplaatsen een kans krijgen. We zouden aan de wethouder kunnen vragen hoe hij daartegen aankijkt. Is het ook mogelijk om op nieuwbouwlocaties, waar nog geen kantoren leegstaan of waar nog geen oude gebouwen staan, toch een broedplaatsenbeleid vorm te geven? Ik denk bijvoorbeeld aan IJburg. Zouden daar broedplaatsen gerealiseerd kunnen worden die daar dezelfde functie vervullen als in oudere delen van de stad? Verder hebben wij indertijd aangedrongen op de doorstroombaan van broedplaatsen zodat mensen steeds opnieuw een kans krijgen. Wij willen net als het CDA dat de bestaande broedplaatsen behouden blijven, maar ook dat de gebruikers die er een kans hebben gekregen als artistiek persoon doorstromen. Daar wil ik graag een reactie van de wethouder op.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan wethouder Van Poelgeest.

Wethouder **VAN POELGEEST**: Het college is blij dat het broedplaatsenbeleid veel draagvlak in de raad heeft. Dat bleek net ook uit de bijdragen van de verschillende fracties. Vanwege problemen met het ISV waarover we al eerder hebben gesproken, kan het budget niet automatisch in de jaren na 2009 uit het ISV gedekt worden. Na die tijd doet zich denk ik de vraag voor of we hiervoor in de Algemene Dienst ruimte willen maken. Die beslissing nemen we nu niet, mijnheer Van Drooge. Die beslissing nemen we telkens als de begroting aan de orde is. In 2010, 2011 en 2012 moet dat worden afgewogen tegen andere zaken die ook belangrijk kunnen zijn. Wanneer we in 2010 die afweging maken, is het voor het programma wel belangrijk dat we ons de vraag stellen of we hier een tijdlang mee doorgaan of niet? Als we echt een programma willen opbouwen, dan leert de ervaring dat we dat een paar jaar achter elkaar moeten doen. Dit programma is in dat opzicht effectief gebleken. Het is niet mogelijk om alleen maar permanente

plekken te realiseren. Dat is ook gebeurd en u kent allemaal die plekken zoals de Plantage Doklaan. Dat zijn plekken die permanent blijven. Er doen zich echter ook af en toe kansen voor om tijdelijk iets te realiseren, en dat kan soms voor vijf of tien jaar zijn, omdat een corporatie of een ontwikkelaar ergens iets heeft aangekocht waarmee men niet onmiddellijk iets wil doen. Dan doen zich kansen voor om tegen relatief lage kosten deze functie te realiseren. Het betekent wel dat als we niets doen het aantal ruimten uiteindelijk terugloopt. Dat staat ook in het voorstel met een paar grafiekjes aangeduid. Als we dat willen blijven onderhouden, dan zullen we per jaar moeten blijven investeren. Of de raad dit wil, zal hij in 2010 fundamenteel moeten afwegen.

Er worden nu ook andere gelden gemobiliseerd, mijnheer Van Drooge. Er zit niet alleen geld van de gemeente in. Ik denk zelf dat het niet verstandig is om het project nog meer onder druk te zetten om nog meer externe fondsen bij elkaar te krijgen. Er zitten af en toe onrendabele elementen in en dan is het belangrijk dat het project een fonds achter de hand heeft om te kunnen handelen als zich een kans voordoet. Daarom wil ik uw motie ontraden.

De SP vindt het belangrijk om het aantal plaatsen te behouden. Wij vinden dat ook belangrijk, maar er doen zich af en toe kansen voor om tijdelijk iets te realiseren. Ik neem aan dat u het met mij eens bent dat we een dergelijke kans benutten. D66 vraagt naar de mogelijkheden op nieuwbouwlocaties. Dat kan. Ik weet niet of er een concreet idee is, maar we kunnen het bekijken. Als er een nieuwbouwwijk opgezet wordt, dan is het misschien wel zo aardig als er een dergelijke functie komt. Doorstromen is al standaard beleid. Dat is het al jaren, maar het blijft natuurlijk een lastig onderwerp. Wie moet er beslissen dat het tijd is dat iemand weg moet of niet? Daar kunnen we moeilijk algemene uitspraken over doen.

(De heer **MANUEL**: Doorstromen is de intentie, maar in de praktijk is dat nog niet echt gerealiseerd. Als bijdrage aan de discussie willen wij nogmaals onderstrepen dat wij het belangrijk vinden dat een broedplaats ook een broedplaats blijft en dat jong talent een kans krijgt om te beginnen en dat het geen soort bejaardenbroedplaats wordt.)

Dat gevaar bestaat altijd, maar ik ben het wel met u eens dat er doorstroming zou moeten plaatsvinden. We moeten dat per pand beoordelen en vormgeven.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Van Drooge.

De heer **VAN DROOGE**: De wethouder maakt beleid voor de periode 2008-2012, maar als reactie op mijn motie zegt hij dat hij vanaf 2010 jaarlijks een voorstel zal voorleggen. Daartoe riep ik in mijn motie ook op. Ik wil echter wel duidelijkheid hebben. Bekijken we telkens bij de begroting wat er nodig is en of er geld voor gereserveerd moet worden? Dat is prima, daar gaat het mij ook om. Ik wil echter niet nu al vastleggen dat we dan sowieso geld beschikbaar stellen. Dat wil ik graag uit het voorstel halen. Als u zegt: dat staat er niet, zo moet u het niet interpreteren, dan is dat reden om mijn motie in te trekken. Als dat niet zo is, dan wil ik haar handhaven.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan wethouder Van Poelgeest.

Wethouder **VAN POELGEEST**: De praktijk was dat we elk jaar een bedrag, de laatste jaren telkens 2,5 miljoen euro, binnen het ISV daarvoor reserveerden. Dat komt nu in een iets ander daglicht te staan omdat het minder zeker is of de ISV-gelden gecontinueerd worden en als ze gecontinueerd worden, om hoeveel geld het gaat.

Waarschijnlijk zal er minder geld beschikbaar komen, dus het gaat knellen. Dat betekent dat zich in 2010 de vraag voordoet of we bereid zijn om dit programma uit de Algemene Dienst te financieren. Als we daartoe bereid zijn, dan denk ik dat het verstandig is om in 2010 tegen elkaar te zeggen dat we dit gedurende een aantal jaren doen. Het is voor zo'n project niet goed als het elk jaar opnieuw gewogen moet worden. Als u met uw motie bedoeld hebt te zeggen dat we dit in 2010 nog eens fundamenteel moeten afwegen, dan vindt het college dat ook. Dat staat volgens mij echter niet onder het eerste dictum. Het college is het niet eens met het tweede dictum van uw motie. Daarin staat dat de bestaande budgetten vanaf 1 januari 2009 niet zullen worden aangewend om het aantal broedplaatsen verder uit te breiden. Misschien doen zich in 2009 kansen voor zoals in het afgelopen jaar met het Volkskrantgebouw. Het college vindt het verstandig om het geld te kunnen gebruiken om dat soort panden tot broedplaatsen om te vormen. Daarom zijn wij het in ieder geval niet eens met het tweede dictum van de motie.

(De heer **VAN DROOGE**: Dat begrijp ik. Met het eerste dictum bedoelde ik datgene te zeggen wat u verwoordt. Als het ISV-geld wegvalt, gaan we dit in 2010 opnieuw bekijken. Als dat geld wel beschikbaar blijft, is dat ook prima. Als u dat toezegt, is deze motie overbodig. Het tweede dictum is bedoeld om voorzichtig te zijn en zoveel mogelijk van het beschikbare geld zo goed mogelijk te besteden. Dit onderdeel is echter van minder belang dan het eerste, daar gaat het mij om.)

Als het u alleen daarom gaat, dan zijn wij het eens. In 2009 doet zich bij de begroting 2010 een moment voor om te bezien of dit wel of niet uit ISV-gelden gefinancierd kan worden. Als dat niet het geval is, dan doet zich de vraag voor of men bereid is om het geld uit de algemeen middelen te halen of niet.)

(De heer **VAN DROOGE**: Dan is er geen stemming meer nodig.)

De motie-Van Drooge (Gemeentebld afd. 1, nr. 558), ingetrokken zijnde, maakt geen onderwerp van behandeling meer uit.

De voordracht wordt zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd; de raad neemt mitsdien het besluit, vermeld onder nr. 507 van afd. 1 van het Gemeentebld.

18

Voordracht van het college van burgemeester en wethouders van 2 september 2008 tot intrekking Verordening parkeerbelastingen 2008 en vaststelling Verordening parkeerbelastingen 2009 (Gemeentebld afd. 1, nr. 514).

19

Voordracht van het college van burgemeester en wethouders van 2 september 2008 tot intrekking Parkeerverordening 2007, vaststelling Parkeerverordening 2009 en wijziging Verordening op de stadsdelen (Gemeentebld afd. 1, nr. 515).

Bij dit agendapunt wordt raadsadres nr. 43 betrokken.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Geurts.

De heer **GEURTS**: Het belangrijkste wat nu voor ons ligt is de wijziging in de Parkeerverordening en de Verordening parkeerbelasting als gevolg van het plan Voorrang

voor een Gezonde Stad. We hebben er in de commissie al uitgebreid over gesproken. De breed gedragen conclusie was dat Voorrang voor een Gezonde Stad een totaalpakket aan maatregelen was waar we niet aan zouden moeten sleutelen omdat we daarmee het hele pakket in gevaar zouden kunnen brengen. Een aantal stadsdelen heeft toch zwaarwegende adviezen ingediend waarin ervoor gepleit werd om een aantal maatregelen uit Voorrang voor een Gezonde Stad niet over te nemen. Ik wil hier graag aandacht vragen voor één maatregel: de invoering van een aantal 10-centzones in de Eerste Van Swindenstraat, de Eerste Oosterparkstraat, de Bilderdijkstraat en de Eerste Constantijn Huygensstraat. De stadsdelen Oud-West en Oost/Watergraafsmere hebben daar om verschillende redenen bezwaar tegen gemaakt. Oud-West heeft bijvoorbeeld bezwaar gemaakt omdat men de effectiviteit van de maatregelen betwijfelt. De ondernemersvereniging daar heeft verzocht om de 10-centzone niet in te voeren omdat zij vreest dat de parkeerproblemen alleen maar groter zullen worden en de economie alleen maar zal lijden onder de 10-centzone. De stadsdelen zijn ook bang dat het tot een verlies van inkomsten zal leiden en dat dit gecompenseerd moet worden door de centrale stad en eventueel door de andere stadsdelen via parkeerbonds. De portefeuillehouders Verkeer hebben daarom in een schrijven verzocht om dit tarief niet in te voeren. GroenLinks is er niet voor om daar nu op in te gaan. Ik zei al dat Voorrang voor een Gezonde Stad een totaalpakket aan maatregelen vormt. Laten we dat ook in stand houden. Wij kunnen ons echter wel vinden in de zorgen die door de stadsdelen geuit worden. Ook stadsdeel Westerpark en de Haven maken zich zorgen over de toenemende parkeerdruk als gevolg van een aantal voorgestelde maatregelen. GroenLinks kan zich daarnaast voorstellen dat een 10-centtarief in een bepaald gebied zal leiden tot meer verkeer. Het bevreemdt ons daarom dat dit een maatregel in het kader van de luchtkwaliteit van Voorrang voor een Gezonde Stad is. Wij maken ons zorgen over het feit dat dit misschien tegen de bedoeling van Voorrang voor een Gezonde Stad ingaat. Vanwege al deze overwegingen zouden wij het goed vinden als de maatregelen voor de 10-centzones binnen een jaar, dus niet over een aantal jaren, maar binnen afzienbare tijd, goed geëvalueerd worden. Daarbij moet gekeken worden naar de effecten op de economie, op de parkeerdruk, op de verkeersdruk en op de luchtkwaliteit. Daarvoor heb ik een motie geformuleerd. Daar wil ik het bij laten.

(De heer **FLOS**: Vindt u niet dat u van een mug een olifant maakt door voor drie stukjes straat een compleet onderzoek te vragen dat waarschijnlijk evenveel zal kosten als de derving die u vreest?)

Dat hoop ik niet, want er wordt gesproken van een verlies van 1 miljoen euro op jaarbasis. Ik kan me niet voorstellen dat een evaluatie waar ik nu om vraag zoveel kost. We gaan samen met de stadsdelen bekijken wat de effecten zijn. Zij hebben zelf laten weten dat ze zich daar zorgen over maken. We kunnen het onderzoek samen met de stadsdelen op een niet al te ingewikkelde manier uitvoeren. Ik mag toch aannemen dat zoiets geen 1 miljoen euro per jaar gedurende de komende zeven jaar kost.

De **VOORZITTER** deelt mee dat de volgende motie is ingekomen:

72° Motie van het raadslid Geurts inzake vaststelling Parkeerverordening 2009 en wijziging Verordening op de stadsdelen (evaluatie tarieven) (Gemeentebld afd. 1, nr. 559).

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

- In samenwerking met de stadsdelen binnen een jaar na ingang van de nieuwe tarieven een evaluatie te houden van de nieuwe tarieven, de effecten hiervan op de luchtkwaliteit, de effecten op de parkeer- en verkeersdruk en de effectiviteit van de 10-centzones in het kader van de lokale economie in het gebied;
- de resultaten van dit onderzoek aan de raad voor te leggen.

De motie maakt deel uit van de beraadslaging.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Flos.

De heer **FLOS**: Voor ons ligt de nieuwe Parkeerbelastingverordening voor 2009. Een enorme bak met zuur met hier en daar wat zoets ertussen. Laat ik beginnen met de tariefverhogingen. Hier zien we wat er gebeurt als vertaling van Voorrang voor een Gezonde Stad. De tarieven voor parkeren gaan met gemiddeld 20 à 25% omhoog. Dat is de lastenverhoging in een jaar tijd die dit college over de bevolking en de bezoekers van Amsterdam uitstort. De parkeerinkomsten zullen tot 125 miljoen euro bruto per jaar stijgen. Een overheveling van privaat geld naar de publieke sector. Wij vinden dit heel erg wrang, mede tegen de achtergrond van het debat dat we eerder vandaag voerden en een dreigende economische recessie. Wij zullen dan ook een amendement indienen om deze parkeertariefverhoging niet door te laten gaan, een parkeertariefverhoging die niet nodig is vanwege verkeersredenen. Dat zou de enige reden kunnen zijn dat de VVD zo iets zou kunnen steunen. Laat ik de tarieven bij mij voor de deur, aan de Bilderdijkkade, eens nemen. In maart 2006, toen er verkiezingen waren, betaalden wij nog €2,00 per uur. Straks gaan we €3,00 betalen. In de grachtengordel waar men bij het aantreden van dit college €3,40 betaalde, gaat men straks €5,00 betalen, dat is 11 oude guldens. In de Frederik Hendriklaan en de buurt onder het Vondelpark betaalde men €2,00 per uur bij de start van dit linkse college. Daar gaat men straks het dubbele betalen, €4,00 per uur. Oud-GroenLinks-wethouder Köhler zou natte dromen kunnen krijgen van het feit dat dit alsnog door een PvdA-wethouder wordt voorgesteld. Ik dien een amendement in.

De **VOORZITTER** deelt mee dat het volgende amendement is ingekomen:

73° Amendement van het raadslid Flos inzake Parkeerverordening 2009 (niet verhogen parkeertarieven) (Gemeentebld afd. 1, nr. 561).

Besluit:

Tot het bevroren van de parkeertarieven op het niveau van 2008 en de Parkeerverordening 2009 en de Verordening parkeerbelastingen 2009 hierop aan te passen.

Het amendement maakt deel uit van de beraadslaging.

De heer **FLOS**: Als het aan de VVD had gelegen, waren de tarieven al in 2006 bevroren. We zitten echter met de huidige tarieven dus meer kunnen we nu niet doen. De milieuparkeervergunning. Dat is iets waar de VVD in het kader van Beloon schoon, mijn eigen notitie, aandacht voor heeft gevraagd. Het is een positieve manier om de lucht schoner te krijgen en daar ben ik voor. Hoe uitvoerbaar is dit echter? Hebt u, wethouder Herrema, nu de beschikking over de gegevens van de RDW die nodig zijn om straks via

het kenteken te achterhalen hoe schoon een auto is? Beschikt u daarover op het moment dat u dit wilt invoeren? Zo nee, hoe denkt u dan om dit op een andere manier uit te voeren? Straks krijgt u namelijk als wethouder de bevoegdheid om te bepalen wat schoon is en wat niet. Als we de milieuparkeervergunning invoeren, moeten we ervoor zorgen dat ze aantrekkelijk wordt. Dat wil zeggen dat ze in de hele stad geldig moet zijn. Het gaat om vrijwel emissieloze auto's dus het lijkt me geen enkel probleem dat zij gratis in de hele stad kunnen parkeren. Daarvoor dien ik het volgende amendement in.

Ik zal meteen nog een amendement indienen. Wij zijn namelijk bang dat er bij de milieuparkeervoorziening quota van 5% zullen worden gereserveerd voor mensen met een milieuparkeervergunning, dat deze quota niet opgebruikt worden en dat daardoor de overige 95% van de mensen onterecht veel te lang wachten op een reguliere parkeervergunning. Een normale schone, maar niet superschone auto moet een jaar langer wachten omdat nog niet de volledige 5% milieuparkeervergunningen zijn verstrekt.

De **VOORZITTER** deelt mee dat de volgende amendementen zijn ingekomen:

74° Amendement van het raadslid Flos inzake Parkeerverordening 2009 (milieuparkeervergunning in de hele stad geldig) (Gemeentebld afd. 1, nr. 562).

Besluit:

Dat de milieuparkeervergunning geldig is in de hele stad en de Parkeerverordening 2009 hierop aan te passen.

75° Amendement van het raadslid Flos inzake Parkeerverordening 2009 (milieuparkeervergunning) (Gemeentebld afd. 1, nr. 563).

Besluit in de verordening op te nemen:

“Gereserveerde milieuparkeervergunningen die niet kunnen worden ingevuld door auto's die aan de desbetreffende milieueisen voldoen dienen weer vrij te vallen voor gebruik voor alle auto's die op de wachtlijsten voor een parkeervergunning staan.”

De amendementen maken deel uit van de beraadslaging.

(De heer **GEURTS**: Mag ik de heer Flos om een verduidelijking vragen? Ik begrijp niet hoe u zich voorstelt dat dit in zijn werk moet gaan. We zullen enige ruimte voor milieuparkeervergunningen moeten reserveren. Niet iedereen zal op dat moment een dergelijke auto hebben en dus voorrang krijgen. Als er een stimulerende werking van uit moet gaan, dan hebben we daar enige tijd voor nodig. Stelt u voor om de ruimte meteen weer weg te geven? Hoe ziet u dat voor u?)

De heer **FLOS**: Nee, ik stel voor dat telkens 100% van de beschikbare ruimte voor parkeervergunningen gebruikt wordt en niet slechts 95%. Stel dat er slechts 2% in aanmerking komt voor een milieuparkeervergunning, dan vind ik dat er $95\% + 3\% = 98\%$ reguliere parkeervergunningen verstrekt moeten worden. Als er een milieuvriendelijke auto bij komt, dan komt deze meteen bovenaan de wachtlijst te staan en krijgt hij wat mij betreft ook meteen een parkeervergunning uitgereikt. De volgende auto die in aanmerking komt moet vervolgens langer wachten.

(De heer **LIMMEN**: Ik wil een verduidelijking van de heer Flos. Volgens mij is de essentie: op het moment dat zich een milieuvriendelijke auto

meldt, dan komt hij bovenaan de lijst. Er zijn bijna overal wachtlijsten, dus het komt erop neer dat hij bovenaan de wachtlijst komt.)

Nee, omdat hij ook meteen een parkeervergunning krijgt, net zoals men bijvoorbeeld voor brommobielen heeft voorgesteld. Daar kom ik zo nog op.

Dit college pest namelijk niet alleen de auto, maar wil nu ook de brommobielen aanpakken. Dat zijn de kleine autootjes die nu nog overal gewoon op de stoep staan. Soms in de weg, maar vaak ook helemaal niet. Het gaat om officiële brommobielen of zogeheten piazza's of AP's of hoe ze ook allemaal heten. Het college stelt nu voor dat die ook allemaal een parkeervergunning moeten krijgen. Dat heeft weer tot gevolg dat mensen die zowel een parkeervergunning hebben als een brommobiel dat ze een van de twee de facto de deur uit moeten doen. Men mag vaak namelijk maar één parkeervergunning hebben. De mensen die op een wachtlijst staan, worden nu geconfronteerd met ongeveer zeshonderd brommobielen die nu opeens een parkeervergunning nodig hebben terwijl ze die voorheen niet nodig hadden. Bovendien wordt er weer een bureaucratisch gedrocht opgetuigd om te controleren of iemand wel of geen recht heeft op een soort hardheidsclausule. Niet doen. Gewoon de huidige situatie laten voortbestaan. Daarvoor heb ik een laatste motie.

Wij zijn zeer teleurgesteld over het feit dat de bezoekersspas waar Oud-West om heeft gevraagd opnieuw wordt afgeserveerd. Bij Voorrang voor een Gezonde Stad werd hij niet opportuun geacht. Nu we de Parkeerverordening behandelen ook al niet. We hebben dan nog het vrijwel onuitvoerbare voorstel van mevrouw Bergervoet om zoiets voor specifieke groepen te doen. Ook dat ziet u niet zitten. Ik ben zwaar teleurgesteld dat u dit niet doet. Welke consequenties heeft dit? Volgens ons zullen de wachtlijsten door alle voorstellen die u hier doet enorm groeien. De brommobielen komen er extra bij. De milieuparkeervergunningen zullen ervoor zorgen dat de wachtlijsten enorm onder druk komen. Bovendien gaat u in allerlei gebieden waar nu nog geen betaald parkeren bestaat betaald parkeren invoeren. Dat betekent dat er vrijwel geen uitwijkmogelijkheden meer zijn binnen de ring voor mensen die geen parkeervergunning hebben, maar op de wachtlijst staan. Dat betekent dat u het probleem van de wachtlijsten enorm verergert terwijl u nog geen begin van uitvoering gemaakt hebt van mijn motie om de mensen op de wachtlijst tegemoet te komen bij de P+R-locaties. Het zuur wordt wel over deze stad uitgestort, maar u hebt nog geen begin gemaakt met het beetje zoet dat de VVD in de motie had gegoten. Heel slecht.

(De heer **MANUEL**: Ik wil enige verduidelijking over de motie over de brommobielen. U zegt in het besluit dat brommobielen buiten de parkeerplekken mogen blijven parkeren en niet verplicht worden tot het aanvragen van een parkeervergunning. De praktijk is vaak dat die brommobielen wel degelijk zonder vergunning op een parkeerplaats staan. Ze nemen de plaats van een auto in terwijl ze geen parkeervergunning hebben. Hoe wilt u dat probleem aanpakken?)

Dat zou in ieder geval niet mogen. Dat moet te regelen zijn, maar dat hoeft in elk geval niet via de parkeervergunning. Als iemand onterecht op een parkeerplek staat, dan zal dat ongetwijfeld verbaliseerbaar zijn.

(De heer **MANUEL**: Volgens mij mogen ze gewoon op die parkeerplekken staan.)

Als iemand een brommobiel op zo'n plek zet, dan moet hij betalen zoals dat ook bij een motor het geval is.

Is er dan alleen maar zuur? Nee, er is gelukkig ook een beetje zoet. Zoet dat de VVD al vaker heeft aangegeven. Ik heb in de commissie voorgesteld om de kraskaart

geldig te laten zijn in het hele gebied waar hij nu ook geldig is. Nee, dat kon niet. Gelukkig is de wethouder tot inkeer gekomen, misschien overtuigd door onze liberale ideeën, en heeft hij nu voorgesteld om de situatie bij het oude te laten. Dank daarvoor. Hij houdt ook vast aan het voorstel van de stadsdelen, waar ook de heer Geurts net naar verwees, om de blauwe zones niet in te voeren. Wij hadden daar ook om gevraagd. Hartstikke goed, wethouder. Dan is er nog het traditionele voorstel van de VVD om de wielklem af te schaffen. Het komt deze PvdA-wethouder Herrema toe om de wielklem af te schaffen. Heel goed dat u dit oorspronkelijke VVD-idee uitvoert.

De **VOORZITTER** deelt mee dat de volgende motie is ingekomen:

76° Motie van het raadslid Flos inzake Parkeerverordening 2009 (brommobielen niet vergunningplichtig) (Gemeentebld afd. 1, nr. 564).

Besluit:

Dat brommobielen buiten de parkeerplekken mogen blijven parkeren en niet verplicht worden tot het aanvragen van een parkeervergunning.

De motie maakt deel uit van de beraadslaging.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Bergervoet.

Mevrouw **BERGERVOET**: In de Commissie voor Verkeer, Vervoer en Infrastructuur, Dienstverlening, Volkshuisvesting en Monumenten heeft de Partij van de Arbeid ingestemd met de nu voorliggende voorstellen. Ze vormen in hoge mate de uitwerking van ons grote plan Voorrang voor een Gezonde Stad waar wij voor het zomerreces een avond lang over hebben gesproken. Dat staat mij nog levendig bij en ik kan nu alvast verklappen dat dit een apart hoofdstuk in mijn memoires zal worden. Verder zeg ik daar nog niets over, want anders koopt u het boekje straks niet meer. Ik herinner mij dat debat in elk geval nog levendig. Ik herinner me ook nog levendig dat wij toen hebben afgesproken dat Voorrang voor een Gezonde Stad een totaalpakket vormt. Een totaalpakket van zware maatregelen dat voor veel inwoners en bedrijven slikken betekent. Er moeten offers voor worden gebracht. Er is ook over onderhandeld. Het lijkt de Partij van de Arbeid niet raadzaam om er nu weer onderdelen uit te halen. Wij willen dat ook liever niet. Natuurlijk hebben wij ook heel goede nota genomen van de protesten en bezwaren van een aantal stadsdelen tegen de invoering van het 10-centtarief in de winkelstraten. Dat tarief staat er echter niet voor niets in. Het was op verzoek van het bedrijfsleven en van het MKB die in ruil daarvoor de forse tariefsverhoging steunen. De 10-centzone is bedoeld om het economische klimaat en de economische structuur van de wijken te behouden. Wij hechten er zeer aan om daaraan vast te houden. Ik moet heel eerlijk zeggen dat het mij een beetje verbaast dat juist GroenLinks daarop terugkomt. Ik had van de heer Geurts juist begrepen dat Voorrang voor een Gezonde Stad een totaalpakket was waaraan wij niet mochten sleutelen. Nu hebben wij er geen overwegend bezwaar tegen om na een jaar te evalueren. Evalueren kan nooit kwaad, zeker niet met zo'n omvattend en ingrijpend pakket van maatregelen.

(De heer **GEURTS**: U zegt nu dat GroenLinks aan het plan gaat tornen. Dat is helemaal niet het geval. Het enige wat ik voorstelde was om in te gaan op het zwaarwegende advies van een stadsdeel om na een jaar te bekijken of de maatregelen wel het verwachte effect hebben. Ze zijn met

een bepaalde bedoeling opgesteld. Misschien hebben ze een effect dat tegen de bedoelingen van Voorrang voor een Gezonde Stad ingaat. Daarom lijkt een evaluatie mij op zijn plaats. Meer vraag ik niet. Ik ga er ook niet aan tornen. De discussie erover moet straks maar gevoerd worden op basis van een evaluatie.)

Ik herhaal dat wij geen bezwaar hebben tegen een evaluatie. Dat kan absoluut geen kwaad. Het is inderdaad een bescheiden vraag van u, mijnheer Geurts, waar wij graag mee instemmen.

De heer Flos noemt het voorstel een lading zuur die over de stad wordt uitgestort. U probeert ook weer om er namens de VVD aan te sleutelen. Ik herhaal nog maar eens dat Voorrang voor een Gezonde Stad een totaalpakket is. Ik weet uit betrouwbare bron dat u onlangs een servies hebt gekocht. Dit plan lijkt een beetje op een mooi, zorgvuldig gestapeld porseleinen servies. Als u er een bordje of een kopje uittrekt, dan stort het helemaal in elkaar en dan craqueleert het porselein zoals mijn oma altijd zei. Laten we er dus niet aan sleutelen. Daar wil ik het in eerste termijn bij laten.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Manuel.

De heer **MANUEL**: Van uw voorganger als wethouder kregen we de Menukaart parkeerregelingen voorgeschoteld. Die was bedoeld om de regelingen voor de mensen in Amsterdam inzichtelijk te maken. Met de huidige wijzigingen wordt de Parkeerverordening tamelijk onduidelijk en ingewikkeld. Er zijn allerlei instaptarieven, er is een aparte regeling voor brommobielen, en zijn milieuparkeervergunningen en dergelijke. We vragen de wethouder om dit in de gaten te houden zodat ook de gewone Amsterdammer deze verordening nog enigszins kan begrijpen. Een aantal punten is al door andere partijen aangekaart. Wij willen graag het afschaffen van de wielklem nog even aankaarten. D66 kan daarmee instemmen, maar wij zouden wel graag de wielklem in de verordening willen houden. De wethouder stelt voor om de wielklem nog een jaar in de verordening te houden, dan te evalueren en daarna eventueel uit de verordening te halen. Zo hebben wij het althans begrepen. Hij blijft nog wel in gebruik voor wanbetalers. Zo ongeveer staat het in de verordening. Wij hebben daar een probleem mee. In Oud-West waar de wielklem op een gegeven ogenblik werd afgeschaft, bleek dat het een probleem opleverde voor de parkeerdruk en vanwege de niet-betalingen, maar dat dit pas na twee jaar optrad en niet na een jaar. In Den Haag is de wielklem ook al een tijd geleden afgeschaft en daar dringen de VVD en de Partij van de Arbeid nu aan op herinvoering van de wielklem omdat er heel veel mensen niet betalen. Dat zijn toch voor een groot deel de mensen die wij in Amsterdam gastvrij willen ontvangen door de wielklem af te schaffen. Wat wij beogen en wat wij via een motie aan het college en aan de gemeenteraad verzoeken, is om de evaluatie van het afschaffen van de wielklem niet na een jaar te houden, maar ook nog eens na twee jaar en na drie jaar en dan pas eventueel te besluiten om hem uit de verordening te halen. Het kan best zijn dat na een jaar blijkt dat een wielklem in het centrum van Amsterdam niet nodig is, maar dat het beeld na twee jaar heel anders is. Ik dien daartoe een motie in.

De **VOORZITTER** deelt mee dat de volgende motie is ingekomen:

77° Motie van het raadslid Manuel inzake de wielklem (Gemeentebblad afd. 1, nr. 583).

Besluit:

Het voorstel van het college te steunen met de aanvulling om de evaluatie van de effecten van het niet meer toepassen van de wielklem na een jaar ook te houden na twee en drie jaar. Naar aanleiding van deze uitkomsten te besluiten of de wielklem uit de verordening gehaald moet worden.

De motie maakt deel uit van de beraadslaging.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan wethouder Herrema.

Wethouder **HERREMA**: Een aantal van u heeft al gezegd dat we de discussie over Voorrang voor een Gezonde Stad niet nog eens dunnetjes overdoen. Dat lijkt mij ook niet verstandig. Dit is een uitwerking van een heleboel besluiten die wij voor de zomer op een heel laat tijdstip hebben genomen, zo herinner ik mij, in een hete omgeving. Dat ligt nu voor u. Dat neemt niet weg dat er nu uiteraard ook gediscussieerd kan worden over een aantal van deze maatregelen. Ik zal een aantal van uw opmerkingen onder de loep nemen. GroenLinks pleit vooral voor een evaluatie van de 10-centtariefgebieden. Ik heb gezegd dat ik mij houd aan de afspraken die ik met het bedrijfsleven daarover heb gemaakt. Als het bedrijfsleven massaal zou zeggen: doe dit niet, kom tot inkeer, dan zouden we uiteraard een andere afweging hebben gemaakt. Ik wist al dat het stadsdeel bezwaar zou maken. Ik heb geen signalen van het bedrijfsleven gekregen dat dit een verkeerde maatregel is. Dat is ook de reden waarom hij nu in de Parkeerverordening staat. Natuurlijk is het ook verstandig om te bekijken wat de effecten ervan zijn. U vraagt wel heel veel effecten te onderzoeken. Het effect op de luchtkwaliteit van een deel van de straat. Het lijkt mij heel knap om dat allemaal in kaart te brengen. Ik ben wel bereid om de parkeerdruk en de economische effecten aan het eind van het jaar te onderzoeken zodat u ze bij de Parkeerverordening kunt betrekken. Dat zijn denk ik de belangrijkste zaken die we in een dergelijke kwestie moeten afwegen. Dan nog weegt de menig van het bedrijfsleven hierover voor mij zwaar, naast het zwaarwegende advies van de stadsdelen. Die wil ik nadrukkelijk betrekken bij de afweging om het anders te doen of niet. Ik ben niet tegen uw motie. Evalueren is altijd verstandig. Ik zal u de gegevens doen toekomen en ook de opvattingen van de verschillende partijen over de cijfers. Die zullen we dan ongetwijfeld betrekken bij de Parkeerverordening 2010. Daarmee hebben we de motie-Geurts (nr. 559) gehad.

De heer Flos ziet vooral het zuur en te weinig het zoet. Ik ben in ieder geval blij dat hij het zoet ook gezien heeft, want dat zit er wel degelijk in. Er zit ook veel meer zoet buiten de Parkeerverordening. Het is ook niet verwonderlijk dat hierin veel meer het zuur zit. Het zoet moet vooral in beter ov zitten dat op een andere manier gefinancierd wordt en in meer uitbreiding van P+R-voorzieningen waarmee we al begonnen zijn. Denkt u maar aan Bos en Lommer. Meer parkeerkaartjes en gratis ov bij P+R-voorzieningen die een groot succes zijn, waar ook de bezettingsgraad toeneemt. Dat zijn de zoete dingen. Ik kan u ook zeggen dat we gisteren samen met de werkgevers het convenant Mobiliteitsmanagement hebben getekend dat moet zorgen voor minder autokilometers stadinwaarts. We zullen voor de financiering daarvan een flinke bijdrage van het Rijk krijgen. Er is veel meer zoet dan u misschien denkt. Ik wil nog wel iets zeggen over het zuur dat u ervaart. Ik moet u zeggen dat de natte droom van de heer Köhler waar u over sprak in ieder geval deels veroorzaakt wordt door de heer Van der Horst. De Menukaart hield wel degelijk in de komende jaren een verhoging in, weliswaar stapsgewijs. U kunt wel zeggen dat de indeling en de snelheid waarmee dit is ingevoerd een verandering

inhoudt. Het is zeker niet zo dat alleen dit college verhogingen voorstelt. Ook volgens de Menukaart waren er verhogingen voorgesteld.

(De heer **FLOS**: Historisch gezien klopt het niet wat u zegt. In 2001 zijn de voorstellen van de heer Köhler aangenomen. Daarin zaten die stapjes. De heer Van der Horst heeft later voor het middenniveau gekozen terwijl de heer Köhler het liefst naar het hoogste niveau had gewild. Het middenniveau is door de heer Van der Horst voortgezet waarbij hij op het laatst een bevrozing wilde.)

In het middenniveau zaten ook gewoon verhogingen. Die waren anders ook doorgevoerd. U zult uw stelling op dat punt toch iets moeten nuanceren.

Ik zal nog een aantal opmerkingen maken over de uitvoerbaarheid. De milieuparkeervergunning zullen wij met een aantal proefprojecten in enkele stadsdelen die er graag mee willen gaan werken gaan uitwerken. U hebt gelijk dat er nog een flinke discussie plaats zal vinden over de vraag welke auto's eronder zullen vallen. Ik heb er daarom geen behoefte aan om nu al vast te leggen dat al die auto's per definitie gratis de stad in kunnen. Wij zullen met een aantal proefprojecten de milieuparkeervergunning in een aantal stadsdelen gaan introduceren. We zullen dan ook merken wat het effect op de wachtlijst is. Om vooruitlopend daarop nu al te zeggen dat alle auto's die eronder vallen gratis de stad in mogen vind ik nu te ver gaan. Ik ben het wel met u eens dat er ook een beloning in zit. Die zit al in de parkeervergunning, maar wij zullen bekijken of er nog andere prikkels in zitten om zo'n schone auto aan te schaffen.

De brommobielen. U vraagt mij eigenlijk om de wet niet uit te voeren. Dat is toch een beetje vreemd van de VVD. Amsterdam heeft dat jarenlang niet gedaan met als gevolg dat er op allerlei plekken een soort wildgroei van brommobielen is ontstaan. Er zit een gaatje in de regelgeving en u zegt eigenlijk: laat dat gat maar bestaan, de wet hoeft niet uitgevoerd te worden. Dat vind ik een verrassend geluid, maar ik blijf bij het voorstel dat hier ligt. We moeten dit nu regelen. Zoals u hebt gezien, zit er een zorgvuldige overgangsregeling in zodat het niet morgen allemaal aangepakt hoeft te worden. De regeling wordt geleidelijk aan ingevoerd. De motie daarover moet ik helaas ontraden.

De pilot in Oud-West. Zoals ik al zei, is dat het stadsdeel waar de pilot op basis van de motie van mevrouw Bergervoet zal worden getest. Dat stadsdeel heeft het eerstgeboorterecht om een pilot met een bezoekerskaart te verkrijgen. We zullen met het stadsdeel verder praten over de invulling ervan. Zodra dat afgerond is, kan wat mij betreft het experimentartikel in de Parkeerverordening gebruikt worden. De porseleinkast van mevrouw Bergervoet geeft geen aanleiding tot opmerkingen.

Dan kom ik bij de motie van D66 over de wielklem. Hij verdwijnt niet uit de Parkeerverordening. Hij staat er nog in. Alleen de functie waarvoor hij gebruikt mag worden, is uitdrukkelijk benoemd, namelijk alleen als handhavingsmiddel voor wanbetalers. Ik ben het met u eens dat de effecten op de langere termijn bekeken moeten worden. Dat zullen we ook blijven doen. Het is altijd mogelijk om het gebruik van de wielklem te vergroten. Ook Oud-West blijft overigens na een aantal jaren van mening dat de wielklem afgeschaft moet worden. Ook de financiële effecten vallen in de praktijk erg mee. Dat is ook een van de redenen van de angst om de wielklem af te schaffen.

(De heer **MANUEL**: Dan is mijn vraag aan de wethouder waarom we het afschaffen van de wielklem na een jaar evalueren en niet na bijvoorbeeld twee jaar of na drie jaar. U kiest ervoor om na een jaar te evalueren en niet na twee jaar of na drie jaar zoals wij vragen.)

Er is niets op tegen om elk jaar even te bekijken wat de effecten ervan zijn. De bedoeling was om juist na het eerste jaar te evalueren omdat het stadsdeel Centrum

denkt dat dan de meeste effecten ervan zichtbaar zullen zijn. Ik heb er geen enkel bezwaar tegen om over twee jaar nogmaals het effect te onderzoeken.

(De heer **MANUEL**: Dat beoogt deze motie. Dat we na twee jaar nog eens kijken en na drie jaar ook weer.)

Als u dat beoogt, dan ben ik het met u eens. Ik wil u dat best toezeggen, maar het leidt niet tot een verandering van de Parkeerverordening die we nu voorstellen.

(De heer **MANUEL**: Het is voor ons wel een verduidelijking van deze Parkeerverordening.)

Meerjarig evalueren lijkt mij een goede zaak, maar ik begrijp dat u het ook eens bent met het afschaffen van dat kanariegele kreng zoals het in sommige delen van de stad genoemd wordt.

(De heer **MANUEL**: De wethouder zal het toch ook met mij eens zijn dat in andere steden – ik noemde het voorbeeld van Den Haag waar deze gastvrijheid al een langere tijd geldt – blijkt dat wij nog steeds geen boetes in het buitenland kunnen innen. U schrijft wel ergens dat dit uw intentie is, maar het is niet de praktijk. Misschien moeten we onze gastvrijheid op een gegeven ogenblik duur betalen doordat mensen weten dat ze, als ze in Amsterdam een bon krijgen, deze toch nooit hoeven te betalen.)

Dat is in ieder geval niet de bedoeling. De pakkans van niet-betalers in het gebied dat nu nog een wielklem kent, zal groter worden. Daar kunt u van op aan. De reden dat mensen niet betalen is gelegen in de kleine pakkans. Bovendien zit in deze regeling een heel dure wanbetalersregeling. Als iemand een paar keer niet betaalt, krijgt hij daarvan de rekening, inclusief het verwijderen van de wielklem wat veel meer kost dan nu het geval is. Dat geldt al na een paar keer niet betalen. Met deze vorm proberen we de pakkans te vergroten en een wanbetaler moet een forse rekening betalen als hij alsnog gesnapt wordt.

Er ligt nog een amendement van de VVD over de wachtlijsten. Ik denk dat ik dat moet ontraden. We gaan er nu in een aantal stadsdelen mee experimenteren om te bekijken hoe we daarmee om moeten gaan. Als we een premie willen inbouwen, namelijk dat iemand een milieuparkeervergunning kan krijgen, dan moet je niet halverwege het jaar zeggen: nu zijn ze op. De stimulans moet erin blijven. Uit uw woorden begrijp ik dat u dat ook wilt. Dat betekent dat we het quotum moeten blijven reserveren. Na elk jaar komt er een moment om een nieuw begin te maken.

(De heer **FLOS**: Ook in ons voorstel krijgt iemand altijd een milieuparkeervergunning totdat het quotum van 5% vol is, waardoor in de praktijk soms meer vergunningen verstrekt zouden kunnen worden dan er beschikbaar zijn. Dat stelt u bij de brommobielen trouwens ook voor. Daar krijgt iemand de wachttijd plus een dag.)

Ik wil uw gedachtegang wel betrekken bij het experiment dat we in de beide stadsdelen uitvoeren. Volgens mij hoeft het niet te leiden tot een aanpassing van de verordening. Ik ben best bereid om andere varianten om de milieuparkeervergunning te introduceren in die stadsdelen te bekijken. Dit is een variant. Als u me de ruimte geeft om dit in te brengen in de beide proeven, dan kunnen we de effecten ervan bepalen op de luchtkwaliteit, maar ook op het stimulerend effect van de milieuparkeervergunning.

De **VOORZITTER**: Het voorstel onder nr. 563 is een amendement. Dat zal ik als eerste in stemming brengen. Ik zou erop willen aandringen om de tweede termijn uitsluitend te richten op de besluitvorming.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Geurts.

De heer **GEURTS**: Ik wil nog een korte verduidelijkende vraag stellen en dan ben ik klaar. Een vraag aan de wethouder over de motie die GroenLinks heeft ingediend. U vindt dat wij erg veel vragen om te evalueren. U wilt naar de parkeer- en verkeersdruk kijken, maar het is expliciet de bedoeling om de effectiviteit van de maatregel te onderzoeken. Die is erop gericht om de lokale economie te ondersteunen. Ik zou daarom graag zien dat dit bij de evaluatie ook onderzocht wordt. Worden de beoogde effecten daadwerkelijk bereikt? Ik zou graag zien dat dat bij de evaluatie wordt betrokken.

(Wethouder **HERREMA**: Daar twijfel ik een beetje over. We zitten nu in een financiële crisis. Het woord is al vaak gevallen. Dan zou ik uit moeten rekenen wat het effect is van een 10-centtarief in een winkelstraat. Dan vraagt u wel heel veel. Ik wil best een inschatting maken en aan de ondernemers ter plaatse vragen welk effect zij ondervinden van de maatregel. De ondernemers daar zijn bang dat er veel te weinig mensen komen winkelen. Het leggen van een directe relatie tussen het 10-centtarief en de winkelomzetten moet u van mij niet vragen.)

Ik vind het een beetje vreemd dat u zo voorzichtig bent. Aan de ene kant wordt als argument gebruikt dat de 10-centzones nodig zijn als economische maatregel en vervolgens zegt u: ja, maar ik heb er geen behoefte aan om te bekijken of ze ook werken. Ik vind dat u daar goed naar moet kijken. Je kunt natuurlijk nooit tot achter de komma uitrekenen wat het voor de omzet per middenstander of per winkel betekent. Dat vraag ik ook niet van u. Het lijkt mij echter op zijn plaats om er goed naar te kijken, zeker omdat het een maatregel betreft die leidt tot honderdduizenden euro's aan inkomstenderving die ergens gecompenseerd moet worden. Ik vind het een maatregel waar je wel kritisch naar mag kijken.

(De heer **LIMMEN**: Ik heb de discussie tussen de heer Geurts en de wethouder gevolgd, maar volgens mij geeft de wethouder een negatief preadvies op de motie. Ik kan uw preadvies niet goed meer volgen in het licht van het debat dat u zojuist voerde. Misschien kunt u dat een beetje verduidelijken.)

(Wethouder **HERREMA**: Ik zeg toe dat ik de parkeerdruk onderzoek en ook aan de ondernemers zal vragen wat zij merken van het economische effect van de maatregel. Ik ga niet hun boekhouding controleren om te bekijken of hun omzetten zijn gestegen. Dat suggereert u toch een beetje in uw motie en daar heb ik niet zoveel behoefte aan. Als ik het zo mag uitleggen dat ik na een jaar aan de ondernemers vraag wat zij het effect van de maatregel vinden en ik de parkeercijfers aan u kan tonen, dan zijn we het met elkaar eens. Als u veel meer van mij vraagt, dan moet ik de motie helaas ontraden.)

(Mevrouw **BERGERVOET**: Ik krijg nu toch het gevoel dat mijn collega van GroenLinks probeert iets uit Voorrang voor een Gezonde Stad te frutselen. We hebben met het bedrijfsleven afgesproken om dit te gaan doen. Moet daar nu weer aan gemorreld worden?)

Excuses voor deze uitbreiding van een korte, verduidelijkende vraag zoals ik dacht. Dat is gewoon niet het geval. Ik vraag om een evaluatie van een maatregel waar een enorme kostprijs aan hangt en er eens kritisch naar te kijken. Dat lijkt mij een heel redelijk, rationeel verzoek van de raad die over zijn eigen budget gaat. Vervolgens kan de

raad bekijken wat hij daarmee doet. Dan gaan we de discussie voeren, nu niet. Ik stel een redelijke vraag.

(De **VOORZITTER**: Ik stel voor de duidelijkheid van het debat vast dat de heer Geurts vasthoudt aan het dictum van zijn motie.)

(De heer **MANUEL**: Dat was precies wat ik wou zeggen. Er worden ons moties gepresenteerd en het gebeurt nu al een paar keer dat het college een eigen interpretatie aan de tekst geeft. Dat kan natuurlijk niet. Het gaat om de motie die wij hier hebben of de tekst wordt gewijzigd. Er kan niet een beetje gemarchandeerd worden over de vraag wat er al dan niet van de motie wordt overgenomen.)

(De **VOORZITTER**: In de eerste termijn van de wethouder stelde hij voor om de motie iets te wijzigen. De heer Geurts gaat daar niet op in. Dat is een feit. Vervolgens gaat het debat in tweede termijn voort ter besluitvorming.)

(De heer **LIMMEN**: Mag ik er nog iets over zeggen? Ik ben het helemaal eens met de heer Manuel. Ik vind dat u aan het college mag vragen om duidelijk te zijn. U kunt niet zeggen: we steunen uw motie, overigens vind ik iets volstrekt anders. Dat is een vervuiling van de vergadering. Niemand weet meer waar hij aan toe is. Als ik met de beste bedoelingen het college zou willen volgen, dan weet ik echt niet wat ik met deze situatie aanmoet. Volgens mij heeft de heer Geurts duidelijk gezegd dat hij met een heel redelijk verzoek komt, maar wel met een nieuw verzoek.)

(De **VOORZITTER**: Misschien is het toch verstandig als u daar nu even antwoord op geeft.)

(Wethouder **HERREMA**: Ik respecteer elke motie van de raad. Ik wil deze motie echter wel begrijpen. Als ik in mijn eigen woorden probeer uit te leggen wat ik geacht word te doen, dan wil ik even aan de heer Geurts vragen of we elkaar goed begrijpen. Als hij meer van mij vraagt, dan hebben we een andere invulling van deze motie. Daarom vroeg ik aan de heer Geurts: als ik dat doe, bent u dan tevreden? Is dat een juiste invulling van de motie of wilt u veel meer onderzocht hebben?)

Daar moet ik heel even over nadenken.

(Wethouder **HERREMA**: Ik ga geen onderzoek naar de luchtkwaliteit doen.)

Dat snap ik. Het punt over de luchtkwaliteit kan uit het dictum, maar de zin over effectiviteit van de 10-centzones in het kader van de lokale economie wil ik er graag in laten staan.

(Wethouder **HERREMA**: Dus mag ik aan de ondernemers vragen wat zij vinden van de effecten van deze maatregel.)

(De heer **LIMMEN**: De effectiviteit van de 10-centzones in het kader van de lokale economie. Dat is precies het tegenovergestelde van datgene wat u net zei. Toen zei u dat dit niet te meten valt. Ik was het met u eens, maar dan moet u gewoon een negatief preadvies geven. Dan weten we allemaal waar we aan toe zijn.)

(Wethouder **HERREMA**: Ik probeer alleen duidelijk te maken wat de heer Geurts op dit punt van mij verwacht.)

Met uw uitleg handhaaf ik de tekst.

(De **VOORZITTER**: Ik stel vast dat het dictum van de motie gehandhaafd blijft. Dat is het onderwerp van besluitvorming van de raad en niet anders.)

(De heer **FLOS**: Volgens mij heeft de heer Geurts de zinsnede over de luchtkwaliteit uit de motie gehaald.)

(De **VOORZITTER**: Daar hebt u gelijk in. De effecten op de luchtkwaliteit maken geen onderdeel meer uit van het dictum.)

De motie-Geurts (Gemeentebblad afd. 1, nr. 559), ingetrokken zijnde, maakt geen onderwerp van behandeling meer uit.

De **VOORZITTER** deelt mee dat de volgende motie is ingekomen:

78° Motie van het raadslid Geurts inzake vaststelling Parkeerverordening 2009 en wijziging Verordening op de stadsdelen (evaluatie tarieven) (Gemeentebblad afd. 1, nr. 560).

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

- In samenwerking met de stadsdelen binnen een jaar na ingang van de nieuwe tarieven een evaluatie te houden van de nieuwe tarieven, de effecten op de parkeer- en verkeersdruk en de effectiviteit van de 10-centzones in het kader van de lokale economie in het gebied;
- de resultaten van dit onderzoek aan de raad voor te leggen.

De motie maakt deel uit van de beraadslaging.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Bergervoet;

Mevrouw **BERGERVOET**: Ik heb behoefte aan duidelijkheid. Ik moet u in alle eerlijkheid zeggen dat ik het spoor nu een beetje bijster ben. Ik ben het eens met de heer Limmen dat wij hier steggelen over moties en dat iedereen er een eigen uitleg aan geeft. Daardoor worden het een soort VN-resoluties waar iedereen alle kanten mee op kan. Dat is niet de bedoeling. Ik wil graag dat we stemmen en een besluit nemen over datgene wat nu voorligt of dat mensen expliciet zeggen wat ze uit hun moties wegstrepen. Ik wil verder nogmaals van de wethouder horen waar hij negatief en waar hij positief op preadviseert. Ik ben echt het spoor een beetje bijster.

De **VOORZITTER**: Ik zal u op het spoor houden. We hebben te maken met het dictum dat er staat behoudens de woorden "de effecten hiervan op de luchtkwaliteit". Die maken geen deel meer uit van het dictum. Al het overige wel. De wethouder zal in zijn tweede termijn op uw vraag ingaan.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Manuel.

De heer **MANUEL**: D66 staat natuurlijk achter haar eigen motie. Wij hebben ook begrepen dat de wethouder onze motie positief preadviseert. Er wordt niet alleen na een jaar, maar ook na twee jaar en na drie jaar geëvalueerd. Wij handhaven daarom onze motie en ik hoop dat andere partijen in de raad de motie van D66 ook zullen steunen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan wethouder Herrema.

Wethouder **HERREMA**: De effecten op de luchtkwaliteit zijn uit de motie gehaald en met de interpretatie dat ik niet de boeken van de ondernemers hoeft te onderzoeken, kan ik de motie positief preadviseren.

(Mevrouw **BERGERVOET**: Hoe zit het dan met de andere moties, bijvoorbeeld die over de milieuparkeervergunning? Daar werd volgens mij ook een beetje over gemarchandeerd toen u zei: "Als ik het zo uitleg..."
Hoe zit dat nu precies?)

De motie over gratis parkeren met de milieuparkeervergunning (nr. 564) heb ik ontraden. Over het amendement nr. 563 heb ik gezegd dat ik daar nu geen behoefte aan heb. Die ontraad ik, maar ik ben wel bereid om deze variant te betrekken bij de pilots voor de milieuparkeervergunning in de beide stadsdelen. Ik denk dat dit sowieso moet.

(Mevrouw **BERGERVOET**: Maar u ontraadt dus de motie onder nr. 564 en het amendement onder nr. 563?)

Ja.

(De heer **FLOS**: Als de wethouder toezegt dat hij bij de pilots onderzoekt of mijn voorstel uitgevoerd kan worden, zonder dat hij garandeert dat hij dit in de toekomst invoert, dan kan ik daar op dit moment mee leven. Ik trek mijn amendement dus in.)

Het amendement-Flos (Gemeenteblad afd. 1, nr. 563), ingetrokken zijnde, maakt geen onderwerp van behandeling meer uit.

De discussie wordt gesloten.

Aan de orde is de stemming over de motie-Geurts (Gemeenteblad afd. 1, nr. 560).

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Manuel voor een stemverklaring.

De heer **MANUEL** (stemverklaring): D66 zal voor de motie-Geurts stemmen in de veronderstelling dat de wethouder een positief preadvies heeft gegeven.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Limmen voor een stemverklaring.

De heer **LIMMEN** (stemverklaring): Wij stemmen tegen omdat de situatie voor ons niet duidelijk is.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Flos voor een stemverklaring.

De heer **FLOS** (stemverklaring): Wij stemmen ook tegen omdat het totale onzin is om voor drie straten een complete evaluatie op touw te zetten.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Bergervoet voor een stemverklaring.

Mevrouw **BERGERVOET** (stemverklaring): Wij stemmen voor, maar wel met de uitleg die de wethouder aan deze VN-resolutie heeft gegeven.

De motie-Geurts (Gemeenteblad afd. 1, nr. 560) wordt bij zitten en opstaan aangenomen.

De **VOORZITTER** constateert dat de motie-Geurts (Gemeenteblad afd. 1, nr. 560) is aangenomen met de stemmen van de PvdA, GroenLinks, D66 en de SP voor.

Aan de orde is de stemming over het amendement-Flos (Gemeenteblad afd. 1, nr. 561).

Het amendement-Flos (Gemeenteblad afd. 1, nr. 561) wordt bij zitten en opstaan verworpen.

De **VOORZITTER** constateert dat het amendement-Flos (Gemeenteblad afd. 1, nr. 561) is verworpen met de stemmen van D66, CDA en VVD voor.

Aan de orde is de stemming over het amendement-Flos (Gemeenteblad afd. 1, nr. 562).

Het amendement-Flos (Gemeenteblad afd. 1, nr. 562) wordt bij zitten en opstaan verworpen.

De **VOORZITTER** constateert dat het amendement-Flos (Gemeenteblad afd. 1, nr. 562) is verworpen met de stemmen van de VVD voor.

Aan de orde is de stemming over de motie-Flos (Gemeenteblad afd. 1, nr. 564).

De motie-Flos (Gemeenteblad afd. 1, nr. 564) wordt bij zitten en opstaan verworpen.

De **VOORZITTER** constateert dat de motie-Flos (Gemeenteblad afd. 1, nr. 564) is verworpen met de stemmen van de VVD voor.

Aan de orde is de stemming over de motie-Manuel (Gemeenteblad afd. 1, nr. 583).

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Flos voor een stemverklaring.

De heer **FLOS** (stemverklaring): De wielklem is nu een kanariegeel kreng, over een jaar een kanariegeel kreng en over twee jaar ook. Wij zullen daarom tegen deze motie stemmen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Bergervoet voor een stemverklaring.

Mevrouw **BERGERVOET** (stemverklaring): Met de uitleg die de wethouder aan deze motie heeft gegeven, kunnen wij ermee instemmen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Manuel voor een stemverklaring.

De heer **MANUEL** (stemverklaring): De uitleg van de wethouder was de juiste uitleg.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Limmen voor een stemverklaring.

De heer **LIMMEN** (stemverklaring): De uitleg van de wethouder stond volgens mij weer haaks op datgene wat er letterlijk staat, dus wij stemmen tegen.

De motie-Manuel wordt bij zitten en opstaan aangenomen.

De **VOORZITTER** constateert dat de motie-Manuel (Gemeentebblad afd. 1, nr. 583) is aangenomen met de stemmen van CDA en VVD tegen.

Aan de orde is de stemming over de voordrachten.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Flos voor een stemverklaring.

De heer **FLOS** (stemverklaring): De VVD vindt dat er zoveel zuur en zoveel lastenverhoging en zoveel vergroting van de wachtlijst in deze voorstellen zit dat wij vol overtuiging tegen de verordening zullen stemmen.

De voordrachten onder 18 en 19 worden bij zitten en opstaan aangenomen.

De **VOORZITTER** constateert dat de voordrachten onder 18 (Gemeentebblad afd. 1, nr. 514) en 19 (Gemeentebblad afd. 1, nr. 515) zijn aangenomen met de stemmen van D66, CDA en VVD tegen.

De voordracht wordt zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd; de raad neemt mitsdien het besluit, vermeld onder nr. 514 van afd. 1 van het Gemeentebblad, met inachtneming van de tegenstemmen van D66, CDA en VVD.

De voordracht wordt zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd; de raad neemt mitsdien het besluit, vermeld onder nr. 515 van afd. 1 van het Gemeentebblad, met inachtneming van de tegenstemmen van D66, CDA en VVD.

De **VOORZITTER**: Ik stel vast dat het 22.55 uur is. Het is de gewoonte om om 23.00 uur op te houden als we de dag erna vergaderen. Ik meen echter dat het verstandig is om toch eerst de Woonvisie te behandelen. Gaat u daarmee akkoord? Ik denk dat we dat moeten doen omdat anders de lijst met agendapunten morgen te lang is. We zullen heel even een ordedebat houden. Ik geef als eerste het woord aan mevrouw Van der Garde.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Van der Garde.

Mevrouw **VAN DER GARDE**: Ik constateer dat we nog tien agendapunten hebben waarbij ik het geheime agendapunt niet meereken. Ik denk dat het niet realistisch is om dit in een middagzitting af te ronden. Het zijn tien agendapunten waarvan er zeker vijf een lang debat zullen vergen en van mijn partij in elk geval ook een grote inbreng. Ik denk dat

het niet reëel is om dit in een middag af te handelen. We kunnen ervoor kiezen om nu langer door te gaan of morgen een avondzitting te houden.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Limmen.

De heer **LIMMEN**: In het licht daarvan vind ik het verstandig om nu door te gaan.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Manuel.

De heer **MANUEL**: Het is nu 23.00 uur. Het is laat genoeg. Volgens mij moet de conclusie zijn dat we morgen een avondzitting houden.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Alberts.

Mevrouw **ALBERTS**: Ik had van tevoren al aangekondigd dat dit vier dagdelen in beslag zou nemen. De rest van de raad was vrij optimistisch op GroenLinks na. Die had dit ook berekend. Ik denk dat we gewoon voor vier dagdelen moeten gaan, anders raffelen we het af. Er staat nog vijf uur spreektijd, maar dat is niet genoeg voor al deze onderwerpen. Er komen nog heel omvangrijke onderwerpen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Ornstein.

Mevrouw **ORNSTEIN**: De VVD denkt dat het verstandig is om morgenavond door te gaan. Er staan nog ontzettend veel punten op de agenda. Als ik zie hoe de discussie over het laatste agendapunt is verlopen, dan vind ik de scherpte enigszins weg. Laten we de onderwerpen recht doen en morgen doorgaan.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Van der Garde.

Mevrouw **VAN DER GARDE**: U kunt dit in stemming brengen. Er zijn twee opties: of nu doorgaan, of morgenavond verdergaan. Mocht de raad voor dat laatste kiezen, dan stel ik wel voor om de volgorde van de behandeling even af te spreken in verband met het feit dat mijn woordvoerders morgenavond eventueel niet aanwezig kunnen zijn.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Sargentini.

Mevrouw **SARGENTINI**: Mevrouw Alberts heeft gelijk. Ik heb al eerder gezegd dat het heel erg moeilijk zou zijn om dit in drie dagdelen af te handelen. Ik hoor drie partijen die voor vier dagdelen kiezen. Daar sluit ik mij bij aan.

De **VOORZITTER**: Ik stel vast dat een meerderheid morgenavond een avondzitting in wil lassen. Dat besluiten we. U vraagt naar de volgorde. Ik ben het met u eens dat we elf agendapunten hebben waarbij ik het comitégeneraal meereken. Ik stel voor om morgen met de actualiteit te beginnen, niet in de laatste plaats omdat daarvoor ook publiek verwacht wordt. Daarna gaan we door met de Woonvisie. Daarna behandelen we de punten uit de portefeuille Cultuur en Media. Het onderwerp Scheiding van kerk en staat wil ik bewaren voor het begin van de avond.

(De heer **LIMMEN**: Mag ik voorstellen om dat onderwerp na de Woonvisie te behandelen zodat we dat nog 's middags kunnen afronden?)

Ik zie niemand bezwaar maken. Dat doen we aldus. De rest, waaronder de Havenvisie en Schiphol en het project Hermes doen we 's avonds. Ik schors de vergadering tot morgen 13.00 uur.

De **VOORZITTER** schorst de vergadering om 23.00 uur.

INDEX

500	Voordracht van het college van burgemeester en wethouders van 11 september 2008 tot vaststelling van de begroting voor 2009	1
503	Voordracht van het college van burgemeester en wethouders van 1 juli 2008 tot kennisneming van het project Kwaliteitsimpuls basisscholen Amsterdam.....	16, 30
505	Voordracht van het college van burgemeester en wethouders inzake nieuw voorstel eigen bijdrage	21
507	Voordracht van het college van burgemeester en wethouders van 16 september 2008 tot vaststelling programma Broedplaatsen 2008-2012	31
514	Voordracht van het college van burgemeester en wethouders van 2 september 2008 tot intrekking Verordening parkeerbelastingen 2008 en vaststelling Verordening parkeerbelastingen 2009	35
515	Voordracht van het college van burgemeester en wethouders van 2 september 2008 tot intrekking Parkeerverordening 2007, vaststelling Parkeerverordening 2009 en wijziging Verordening op de stadsdelen	35
553	Motie van het raadslid Van der Pligt inzake aanpak kwaliteitsimpuls zwakke basisscholen (financiële onderbouwing)	18
554	Motie van het raadslid Van der Pligt inzake aanpak kwaliteitsimpuls zwakke basisscholen (aanvalsplan).....	18
555	Motie van het raadslid Van der Pligt inzake aanpak kwaliteitsimpuls zwakke basisscholen (betrekken medezeggenschapsraad)	18
556	Motie van het raadslid De Wit inzake eigen bijdrage inburgering	22
557	Motie van het raadslid Ulichki inzake nieuw voorstel eigen bijdrage deelnemers inburgering	24
558	Motie van het raadslid Van Drooge inzake ISV-gelden broedplaatsen.....	32
559	Motie van het raadslid Geurts inzake vaststelling Parkeerverordening 2009 en wijziging Verordening op de stadsdelen (evaluatie tarieven)	36
560	Motie van het raadslid Geurts inzake vaststelling Parkeerverordening 2009 en wijziging Verordening op de stadsdelen (evaluatie tarieven)	47
561	Amendement van het raadslid Flos inzake Parkeerverordening 2009 (niet verhogen parkeertarieven).....	37
562	Amendement van het raadslid Flos inzake Parkeerverordening 2009 (milieuparkeervergunning in de hele stad geldig).....	38
563	Amendement van het raadslid Flos inzake Parkeerverordening 2009 (milieuparkeervergunning)	38
564	Motie van het raadslid Flos inzake Parkeerverordening 2009 (brommobielen niet vergunningplichtig).....	40
583	Motie van het raadslid Manuel inzake de wielklem	41